

YÖNETMELİK

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından:

GEMİADAMLARI VE KILAVUZ KAPTANLAR YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, gemiadamları ve kılavuz kaptanların yeterlikleri, eğitimleri, sınavları, belgelendirilmeleri, sağlık durumları, elektronik kayıt işlemleri, vardiya tutmalarına ilişkin kuralları ve disiplin işlemleri ile gemiadamlarına ilişkin denizcilik eğitimi veren kurum ve kuruluşlara yönelik idari yaptırımları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (d), (f) ve (k) bentleri ile 28 inci maddesine ve 20/4/1989 tarihli ve 3539 sayılı Kanun ile uygun bulunan Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmeye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) 1997 tarihli Yönetmelik: 30/1/1997 tarihli ve 22893 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme, Sınav, Vardiya Tutma, Kütüklenme ve Donatılma Esasları Hakkında Yönetmeliği,
- b) 2002 tarihli Yönetmelik: 31/7/2002 tarihli ve 24832 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemiadamları Yönetmeliğini,
- c) Ay: Bir takvim ayını veya bir aydan kısa sürelerle oluşmuş toplam otuz günü,
- ç) Bakan: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanını,
- d) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,
- e) Balıkçı gemisi güverte tayfası: Balıkçı gemilerinin güverte bölümlerinde görev yapan balıkçı sınıfı gemiadamını,
- f) Başmakinist: 750-3000 kW gücü arasındaki ana makine ile yürütülen gemilerde çalışan, gemi makinelерinin çalıştırılması ile bakımı ve onarımından sorumlu, ayrıca Sözleşmenin III/3 Kuralının 1, 2.1, 2.1.2 ve 2.2 paragraflarında tanımlanan gemiadamını,
- g) Belge kanıtı: Gemiadamı yeterlik belgesi veya gemiadamı uzmanlık belgesi dışında Sözleşmenin ilgili gereksinimlerinin karşılandığının gösterilmesi için kullanılan dokümantasyonu,
- ğ) Birinci zabit: 500-3000 GT arasındaki gemilerde görev yapan ve gemi kaptanından sonra gelen, ayrıca Sözleşmenin II/2 Kuralının 3, 4.1 ve 4.3 paragraflarında tanımlanan gemiadamını,
- h) Çalışır durumdaki gemi: Denize elverişlilik belgesi geçerli olan gemileri,
- ı) Deniz güvenlik eğitimleri: Bu Yönetmelikte geçen denizde kişisel can kurtarma teknikleri, temel ilkyardım, yangın önleme ve yangınla mücadele, personel güvenliği ve sosyal sorumluluk ile can kurtarma araçlarını kullanma yeterliği eğitimlerini içeren eğitimleri,
- i) Denizcilik işletmesi: Geminin sahibini veya gemi sahibinden gemiyi işletmek üzere devralmış olan ve bu Yönetmelikte belirlenmiş tüm görev ve sorumlulukları yerine getirmesi zorunlu olan diğer ticari işletmeyi veya çıplak gemi kiracısını,
- j) Denizcilikle ilgili okul: Deniz endüstrisi alanında lise, önlisans veya lisans düzeyinde eğitim veren okulları,
- k) Diğer taşınanlar: Gemiadamları ve yolcular dışında gemide bulunan ve yapacakları yolculuk için liman başkanlıklarınca yolculuk belgesi verilen, donatanın, işletenin, kaptanın ve gemiadamlarının gemide bulunan eş ve çocuklarını, donatan ya da işverenin temsilcisi ve çalışanlarını, taşınan hayvanların çobanlarını, gemilerin her türlü makine, güverte teçhizat ve ekipmanlarının kontrolü, testi, bakımı ve onarımı için yetkili, sorumlu veya teknik servis elemanlarını, turizm işletmeli belgeli gemilerin rehberlerini, bilim gemilerinde çalışan bilim insanları ve benzeri personel ile gemi kâtibî, gemi kâtip yardımcısı ve kamara memurunu, balıkçı gemilerinde gemi personeli haricinde balık avlamak ve depolamak amacıyla sefere katılan kişileri, ayrıca kaptanın denizde can kurtarma, güvenlik ve profesyonel sualtı çalışmalarını görevlerinden dolayı gemiye aldığı kişileri,
- l) Donatım Yönergesi: Gemilerin Gemiadamları ile Donatılmasına İlişkin Yönergeyi,

m) Eğitim gemisi: Asıl amacı gemiadamlarına eğitim vermek olan ve bu amaca uygun olarak inşa edilmiş veya uygun hale getirilmiş, bu amaca uygun teçhizatla donatılmış, cinsi gemi belgelerinde eğitim gemisi olarak belirtilen ve yeterli sayıda denizci eğitimcinin bulunduğu gemiyi,

n) Elektro-teknik zabiti: Sözleşmenin III/6 Kuralı hükümlerine uygun niteliklere sahip gemiadamını,

o) Elektro-teknik tayfası: Sözleşmenin III/7 Kuralı hükümlerine uygun niteliklere sahip gemiadamını,

ö) GAEBS Modülü: Yetkilendirilmiş eğitim kurumları ile bu kurumlarda öğrenim gören öğrenci ve kursiyerlerin bilgilerinin elektronik ortamda tutulduğu, iş ve işlemlerinin yürütüldüğü Bakanlıkça yönetilen Gemiadamları Eğitim Bilgi Sistemi isimli bilgisayar yazılımını,

p) Gemi: Adı, tonilatosu ve kullanım amacı ne olursa olsun denizde ve iç sularda kürekten başka bir aygıtla yola çıkabilen aracı,

r) Gemi güvenlik zabiti: Gemide kaptana karşı sorumlu olan; gemi güvenlik planının sürdürülmesi ve uygulanması da dâhil olmak üzere gemi güvenliğinden, şirket güvenlik sorumlusu ve liman tesisi güvenlik sorumlusu ile ilişkilerden sorumlu olmak üzere şirket tarafından atanan gemi zabitlerinden birini,

s) Gemiadamı: Geminin kaptanını, zabitlerini, yardımcı zabitlerini, stajyerlerini, tayfalarını ve yardımcı hizmet personelini,

ş) Gemiadamları Bilgi Sistemi: Gemiadamı bilgileri, yeterlik ve uzmanlık belgeleri, sertifika belgeleri ve gemiadamı cüzdanı bilgilerinin yer aldığı Bakanlıkça yönetilen elektronik sistemi,

t) Gemiadamı cüzdanı: Gemiadamı olabilmek için gerekli koşulları taşıyan kişilere verilen ve gemiadamı yeterlik belgesi, gemiadamı uzmanlık belgeleri ve belge kanıtlarını da içeren cüzdanı,

u) Gemiadamları Komisyonu (GK): Gemiadamı sınavlarının yapılması ve belgelerinin düzenlenmesi amacıyla kurulan komisyonu,

ü) Gemiadamları Merkezi: Bu Yönetmelikte belirtilen Gemiadamları Komisyonunun faaliyetlerini yürüttüğü, İdare tarafından kurulan ve İstanbul'da bulunan merkezi,

v) Gemiadamı uzmanlık belgesi: Sözleşmenin II/4, III/4, VII/2, II/5, III/5, III/7, VII/2, V/1-1, V/1-2, V/1, V/2, VI/3, VI/4, VI/5 ve VI/6 kurallarına uygun olarak gemiadamı yeterlik belgesi dışında gemiadamlarına verilen ve gemiadamının Sözleşmede belirtilen eğitim, yeterlilikler veya açık deniz hizmetleriyle ilgili gereklilikleri karşıladığını belirten belgeleri,

y) Gemiadamı yeterlik belgesi: Sözleşmenin II, III, IV veya VII kurallarına uygun olarak verilen ve belge sahibi gemiadamına belgede belirtilen sorumluluk seviyesindeki tüm görevleri yapma hakkı veren, gemiadamı cüzdanının içerisinde yer alan veya gemiadamlarının kimlik bilgilerini de içerecek şekilde gemiadamları belgesi adı altında bağımsız bir belge olarak düzenlenen, şekli İdare tarafından belirlenmiş yeterlik belgesini,

z) Genel Müdür: Bakanlık Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğünü,

aa) GMDSS (Global Maritime Distress and Safety System): Küresel deniz tehlike ve güvenlik sistemini,

bb) Gros tonilato (GT): Geminin, 21/9/1978 tarihli ve 2169 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Gemilerin Tonilatolarını Ölçme 1969 Uluslararası Sözleşmesi ile 12/3/2009 tarihli ve 27167 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemilerin Tonilatolarını Ölçme Yönetmeliğine uygun olarak düzenlenmiş belgesinde gösterilen gros tonilatosu,

cc) Güvenlik görevleri: Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi (SOLAS 1974, Değişiklikleri) Bölüm XI-2 ve Uluslararası Gemi ve Liman Tesisleri Güvenliği (ISPS) Kodunda tanımlandığı üzere gemilerdeki tüm güvenlik görevleri ve vazifeleri,

çç) IMO: Uluslararası Denizcilik Örgütünü,

dd) İdare: Bakanlık Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğünü,

ee) İkinci makinist: 750-3000 kW gücü arasındaki ana makine ile yürütülen gemilerde görev yapan ve gemi başmakinistinden sonra gelen, ayrıca Sözleşmenin III/3 Kuralının 1, 2.1, 2.1.1 ve 2.2 paragraflarında tanımlanan gemiadamını,

ff) İlköğretim okulu: Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatına göre sekiz yıl kesintisiz eğitim veya dört artı dört eğitim sisteminde eğitim veren okulu,

gg) Kabotaj seferi: Liman sefer bölgesi sınırları aşılarak Türkiye limanları arasında yapılan seferleri,

ğğ) Kaptan: 500-3000 GT arasındaki gemileri sevk ve idaresi altında bulunduran, ayrıca Sözleşmenin II/2 Kuralının 3, 4.2 ve 4.3 paragraflarında tanımlanan gemiadamını,

hh) Kılavuz kaptan: Bu Yönetmelikte belirtilen kılavuz kaptan yeterlik belgesine sahip olan kişiyi,

ıı) Kılavuzluk hizmet bölgesi: Sınırları İdarece belirlenmiş deniz alanlarını,

ii) Kılavuzluk teşkilatı: Kılavuzluk hizmet bölgesi içerisinde İdare tarafından görevlendirilmiş kılavuzluk ve römorkör hizmetleri veren teşkilatı,

jj) Liman başkanlığı: Bakanlık liman başkanlığını,

kk) Liman seferi: Sınırları belirli limanlar içinde yapılan seferleri,

ll) Makine zabiti: 750-3000 kW gücü arasındaki ana makine ile yürütülen gemilerde görev yapan, ayrıca Sözleşmenin III/1 Kuralı ile tanımlanan gemiadamını,

- mm) Müsteşar: Bakanlık Müsteşarını,
- nn) ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığını,
- oo) Sınırlı başmakini: 750 kW'den küçük ana makine ile yürütülen ve yakın kıyusal sefer bölgesinde çalışan gemi makinelerinin çalıştırılması ile bakımı ve onarımından sorumlu, ayrıca İdarenin öngördüğü eğitim ve deniz hizmetine sahip gemiadamını,
- öö) Sınırlı kaptan: 500 GT'den küçük ve yakın kıyusal sefer bölgesinde çalışan gemiyi sevk ve idaresi altında bulunduran, ayrıca Sözleşmenin II/3 Kuralının 5 inci ve 6 ncı paragraflarında tanımlanan gemiadamını,
- pp) Sınırlı makine zabiti: 750 kW'den küçük ana makine ile yürütülen ve yakın kıyusal sefer bölgesinde çalışan gemilerde görev yapan ve gemi başmakiniinden sonra gelen, ayrıca İdarenin öngördüğü eğitim ve deniz hizmetine sahip gemiadamını,
- rr) Sınırlı vardiya zabiti: 500 GT'den küçük ve yakın kıyusal sefer bölgesinde çalışan gemilerde görev yapan ve gemi kaptanından sonra gelen, ayrıca Sözleşmenin II/3 Kuralının 3 üncü ve 4 üncü paragraflarında tanımlanan gemiadamını,
- ss) Sözleşme (STCW-78): Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmeyi,
- şş) Stajyer: Gemiadamı olmak için eğitim gören ve kanun veya yönetmeliklerce bu nitelikte olduğu belirtilen gemiadamını,
- tt) Tayfa: Geminin güverte, makine ve kamara bölümlerinde çalışan ve gemi kaptanı, gemi zabiti, yardımcı zabitleri ve stajyerler dışında kalan gemiadamını,
- uu) Usta gemici: Sözleşmenin II/5 Kuralı hükümlerine uygun niteliklere sahip gemiadamını,
- üü) Usta makine tayfası: Sözleşmenin III/5 Kuralı hükümlerine uygun niteliklere sahip gemiadamını,
- vv) Uzak sefer: Yakın kıyusal sefer bölgesi sınırları aşılarak yapılan seferleri,
- yy) Uzakyol başmühendisi/başmakini: Yürütme gücü ve sefer bölgesi sınırlaması olmaksızın her türlü gemide başmühendis/başmakini olarak görev yapan ve gemi makinelerinin çalıştırılması ile bakımı ve onarımından sorumlu, ayrıca Sözleşmenin III/2 Kuralının 1, 2.1, 2.1.2 ve 2.2 paragraflarında tanımlanan gemiadamını,
- zz) Uzakyol birinci zabiti: Tonilato ve sefer bölgesi sınırlaması olmaksızın her türlü gemide görev yapan ve gemi kaptanından sonra gelen, ayrıca Sözleşmenin II/2 Kuralının 1, 2.1, 2.1.1 ve 2.2 paragraflarında tanımlanan gemiadamını,
- aaa) Uzakyol ikinci mühendisi/makinisti: Yürütme gücü ve sefer bölgesi sınırlaması olmaksızın her türlü gemide ikinci mühendis/makinist olarak görev yapan ve gemi başmühendisi/makinistinden sonra gelen, ayrıca Sözleşmenin III/2 Kuralının 1, 2.1, 2.1.1 ve 2.2 paragraflarında tanımlanan gemiadamını,
- bbb) Uzakyol kaptanı: Tonilato ve sefer bölgesi sınırlaması olmaksızın her türlü gemiyi sevk ve idaresi altında bulunduran, ayrıca Sözleşmenin II/2 Kuralının 1, 2.1, 2.1.2 ve 2.2 paragraflarında tanımlanan gemiadamını,
- ccc) Uzakyol vardiya mühendisi/makinisti: Yürütme gücü ve sefer bölgesi sınırlaması olmaksızın her türlü gemide vardiya mühendisi/makinisti olarak görev yapan, ayrıca Sözleşmenin III/1 Kuralı ile tanımlanan eğitim düzeyine ilave olarak İdarenin öngördüğü denizcilik eğitimini tamamlayan gemiadamını,
- ççç) Uzakyol vardiya zabiti: Tonilato ve sefer bölgesi sınırlaması olmaksızın her türlü gemide görev yapan, ayrıca Sözleşmenin II/1 Kuralı ile tanımlanan eğitim düzeyine ilave olarak İdarenin öngördüğü denizcilik eğitimini tamamlayan gemiadamını,
- ddd) Vardiya zabiti: 500-3000 GT arasındaki gemilerde görev yapan, ayrıca Sözleşmenin II/1 Kuralı ile tanımlanan gemiadamını,
- eee) Yakın kıyusal sefer: Kabotaj sefer bölgesi sınırları aşılarak, Karadeniz'de, Akdeniz'de, Kızıldeniz'de ve İspanya'nın Fransa sınırına kadar kuzey kıyıları da kapsayan Finistre Burnu ile Moritanya'nın Dakhla Limanı güney sınırını birleştiren çizginin doğusunda kalan deniz alanına yapılan seferleri,
- fff) YDS: ÖSYM tarafından yapılan Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,
- ggg) Yetkilendirilmiş eğitim kurumu: İdare tarafından öğrencileri/mezunlarına gemiadamı yeterlik belgesi verilmesine yönelik yetkilendirilmiş Milli Eğitim Bakanlığına veya Yüksek Öğretim Kuruluna bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumları ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra İdare tarafından yeniden akredite edilmek kaydıyla Milli Savunma Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarını,
- ğğğ) Yolcu: Gemiadamları ve diğer taşınanlar dışında gemide ücretli ya da ücretsiz taşınan bir yaşımdan büyük kişiyi,
- hhh) Yönerge: Gemiadamları ve Kılavuz Kaptanlar Eğitim ve Sınav Yönergesini,
- ııı) Yürütme gücü (kW): Gemi ana makinesi ya da makinelerinin toplam ve en büyük sürekli çıkış gücü olarak kabul edilen ve gemi tasdiknamesi ile diğer resmi belgelerde yazılı kilovat olarak belirtilen gücü (1 kilovat = 1,34 beygir gücü, 1 beygir gücü = 0,746 kilovat alınacaktır.), ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Gemiadamı Yeterlikleri ve Sertifikaları

BİRİNCİ BÖLÜM

Yeterlik Dereceleri ve Sınırları

Yeterlik dereceleri

MADDE 4 – (1) Güverte sınıfı gemiadamlarının yeterlik isim ve dereceleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Tayfalar: Gemici, usta gemici ve güverte lostramosu,
- b) Kaptan ve güverte zabıtları: Sınırlı vardiya zabiti, sınırlı kaptan, vardiya zabiti, birinci zabıt, kaptan, uzakyol vardiya zabiti, uzakyol birinci zabiti, uzakyol kaptanı.

(2) Makine sınıfı gemiadamlarının yeterlik isim ve dereceleri aşağıda gösterilmiştir:

- a) Tayfalar: Yağcı, usta makine tayfası, makine lostramosu,
- b) Başmühendis/başmakineci ve makine zabıtları: Sınırlı makine zabiti, sınırlı başmakineci, makine zabiti, ikinci makineci, başmakineci, uzakyol vardiya makineci/mühendisi, uzakyol ikinci makineci/mühendisi, uzakyol başmakineci/başmühendisi.

(3) Yardımcı sınıf gemiadamlarının yeterlik isim ve dereceleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Telsiz zabıtları: 4/6/2004 tarihli ve 25482 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Telsiz Operatör Yeterlikleri ve Sınav Yönetmeliğine göre düzenlenen kısa mesafe telsiz operatörü, uzun mesafe telsiz operatörü, GMDSS tahditli telsiz operatörü, GMDSS genel telsiz operatörü, telsiz elektronik zabiti,

- b) Elektrik ve elektronikçiler: Elektro-teknik tayfası, elektro-teknik zabiti,

- c) Sağlık zabıtları: Hemşire, sağlık memuru, doktor,

- ç) Stajyerler: Güverte stajyeri, makine stajyeri,

- d) Yardımcı hizmetliler: Kamarot, aşçı.

(4) Yat sınıfı gemiadamlarının yeterlik isim ve dereceleri aşağıda gösterilmiştir:

- a) Yat kaptanı (149 GT),

- b) Yat kaptanı (499 GT),

- c) Yat kaptanı (Sınırsız).

(5) Balıkçı sınıfı gemiadamlarının yeterlik isim ve dereceleri aşağıda gösterilmiştir:

- a) Balıkçı gemisi güverte tayfası,

- b) Balıkçı gemisi kaptanı,

- c) Açık deniz balıkçı gemisi kaptanı.

Yeterlik sınırları ve gemi cinsleri

MADDE 5 – (1) Kaptanlar ve güverte zabıtları ile başmühendis/başmakineci ve makine zabıtlarına, Sözleşmenin ilgili kurallarına uygun olarak verilecek yeterliklerin nitelikleri ve şartları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Kaptan ve güverte zabıtlarından;

- 1) 500 GT’den daha küçük ve yakın kıyısız sefer yapan gemilerde çalışacaklar,

- 2) 500 GT’den daha küçük ve yakın kıyısız sefer bölgesi dışına çıkarak sefer yapan gemilerde çalışacaklar,

- 3) 500-3000 GT arası gemilerde çalışacaklar,

- 4) 3000 GT ve daha büyük gemilerde çalışacaklar,

için ayrı ayrı belirlenir.

- b) Başmühendis/başmakineci ve makine zabıtlarından;

- 1) 750 kW’den daha küçük ana makine ile yürütülen ve yakın kıyısız sefer yapan gemilerde çalışacaklar,

- 2) 750 kW’den daha küçük ana makine ile yürütülen ve yakın kıyısız sefer bölgesi dışına çıkarak sefer yapan gemilerde çalışacaklar,

- 3) 750-3000 kW arası ana makine ile yürütülen gemilerde çalışacaklar,

- 4) 3000 kW ve daha büyük ana makine ile yürütülen gemilerde çalışacaklar,

için ayrı ayrı belirlenir.

- (2) 500 GT’den daha küçük ve yakın kıyısız sefer bölgesi dışına çıkarak sefer yapan gemilerde çalışacak kaptan ve vardiya zabıtlarının, 500-3000 GT’ye kadar olan gemilerde çalışacaklar için istenen şartları yerine getirmeleri gerekir.

- (3) 750 kW’den daha küçük ana makine ile yürütülen ve yakın kıyısız sefer bölgesi dışına çıkarak sefer yapan gemilerde çalışacak makine zabıtları ve başmakineci, 750-3000 kW’ye kadar olan ana makine ile yürütülen gemilerde çalışacaklar için istenilen şartları yerine getirmeleri gerekir.

- (4) Bu Yönetmelikte geçen gemi cinsleri, Bakanlık tarafından düzenlenen gemi belgesinde belirtilen gemi cinsini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Gemiadamı Yeterlik Şartları

Güverte sınıfı tayfalar

MADDE 6 – (1) Gemici olmak için müracaat edenlerden;

- a) On altı yaşını bitirmek, en az ilköğretim okulu mezunu olmak ve,

- b) Yönerge ile belirlenen gemici eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında görmüş olmak veya,

- c) Askerlik görevinin en az dokuz ayını güverte eri olarak yaptığını belgelemek, şartlarını yerine getirenler, gemici yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- (2) Usta gemici olmak için müracaat edenlerden;
- a) On sekiz yaşını bitirmek, en az ilköğretim okulu mezunu olmak ve,
- b) Gemici yeterliği ile en az 18 ay deniz hizmetine sahip olmak veya,
- c) Gemici yeterliği ile en az on iki aylık deniz hizmetine sahip olmak ve Sözleşmede öngörülen A-II/5 eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında görmüş olmak veya,
- ç) 1/1/2012 tarihinden önceki son altmış ay içerisinde gemici olarak en az on iki ay deniz hizmetine sahip olmak, şartlarını yerine getirenlere İdare tarafından usta gemici yeterliği verilir.
- (3) Güverte lostromosu olmak için müracaat edenlerden;
- a) Usta gemici olarak en az yirmi dört ay deniz hizmetine sahip olmak ve güverte tayfasını yönetme yeteneği olduğunu gemi kaptanından alınacak belgeyle belgelendirmek veya,
- b) Deniz Kuvvetleri Komutanlığında veya Sahil Güvenlik Komutanlığında en az bir yılı deniz hizmeti olmak üzere en az iki yıl görevde bulunup ayrılan güverte sınıfı astsubay olmak ya da ikmal veya idari sınıf astsubay olup beş yıl deniz hizmetinde bulunmuş olmak veya güverte branşlarında üç yıldan daha fazla uzman erbaşlık yapmak ve güverte tayfasını yönetme yeteneği olduğunu gemi komutanından alınacak belge ile belgelendirmek, şartlarını yerine getirenlere İdare tarafından güverte lostromosu yeterliği verilir.
- (4) İdare tarafından;
- a) Gemici yeterliği olanlara Sözleşmede belirtilen şartları sağlamaları halinde,
- b) Usta gemici veya güverte lostromosu yeterliği olanlara doğrudan, seyir vardiyası tutma belgesi verilir.

Sınırlı vardiya zabiti

MADDE 7 – (1) Sınırlı vardiya zabiti olmak için müracaat edenlerden;

- a) En az ilköğretim okulu mezunu olup en az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olmak ve,
- b) Gemici, usta gemici veya güverte lostromosu yeterliğine sahip olup, en az otuz altı aylık deniz hizmetine sahip bulunmak ve Sözleşmede öngörülen A-II/3 müfredat programlarına uygun eğitimi yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlamak veya,
- c) Yetkilendirilmemiş denizcilikle ilgili okulların güverte ile ilgili bölümlerinden mezun olup, ilave olarak Sözleşmede öngörülen A-II/3 müfredat programlarına uygun eğitimi yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında görmek ve en çok dört ayı liman seferi olmak üzere toplam on iki ay deniz eğitimini gemide tamamlamak veya,
- ç) Sözleşmede öngörülen A-II/3 müfredat programlarına uygun eğitim veren en az lise düzeyinde yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından mezun olmak ve en çok dört ayı liman seferi olmak üzere toplam on iki ay deniz eğitimini gemide tamamlamak veya,
- d) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığında en az üç yıl güverte deniz hizmetini tamamlayıp ayrılan astsubaylardan; seyir branşı mezunu olmak veya diğer branşlardan mezun olup ilave olarak Yönergede belirtilen seyir ve gemi idaresi kursunu yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlamak, şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar, sınırlı vardiya zabiti yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- (2) Yat kaptanı ve balıkçı gemisi kaptanları, bu yeterliği almaları durumunda mevcut yeterliğini kaybederler.
- (3) Liman kaptanı yeterliğine dayalı olarak sınırlı vardiya zabiti yeterliğini alanlar, yüz ve daha fazla yolcu taşıyanlar da dâhil olmak üzere yerel trafikte düzenli sefer yapan 200 GT'den küçük yolcu ve yük gemilerinde kaptanlık yapabilirler.

Sınırlı kaptan

MADDE 8 – (1) Sınırlı kaptan olmak için müracaat edenlerden;

- a) En az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olmak ve,
- b) Sınırlı vardiya zabiti yeterliği ile en az yirmi dört ay deniz hizmetine sahip olmak veya,
- c) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığından en az dört yıl güverte deniz hizmetini tamamlayıp ayrılan astsubaylardan, seyir branşı mezunu olmak veya diğer branşlardan mezun olup da ilave olarak Yönergede belirtilen seyir ve gemi idaresi kursunu yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak, şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar Sınırlı Kaptan yeterliğini almaya hak kazanırlar.

Vardiya zabiti

MADDE 9 – (1) Vardiya zabiti olmak için müracaat edenlerden;

- a) En az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olmak ve,
- b) Sözleşmede öngörülen A-II/1 müfredat programlarına uygun eğitim veren ön lisans veya lisans düzeyinde yetkilendirilmiş eğitim kurumlarının güverte veya deniz ulaştırma işletme bölümlerinden mezun olmak ve 500 GT'den büyük gemilerde en çok dört ayı liman seferi olmak üzere toplam on iki ay deniz eğitimini gemide tamamlamak veya,

c) En az lise mezunu olmak şartıyla, Sözleşmede öngörülen A-II/1 müfredat programlarını uygulayan İdare tarafından yetkilendirilmiş dört yarıyıl süreli kurslardan mezun olmak ve liman seferi dışında çalışan 500 GT'den büyük gemilerde altı ay köprü üstünde eğitim olmak üzere toplam on iki ay deniz eğitimini gemide tamamlamak veya,

ç) Sınırlı kaptan yeterliği veya 1997 tarihli Yönetmelik şartlarına uygun kıyı kaptanlığı yeterliği ile en az yirmi dört ay deniz hizmeti yaptıktan sonra, Sözleşmede öngörülen A-II/1 müfredat programına uygun eğitimi yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak veya,

d) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığından en az beş yıl güverte deniz hizmetini tamamlayıp ayrılan astsubaylardan, seyir branşı mezunu olmak veya diğer branşlardan mezun olup da ilave olarak Yönergede belirtilen seyir ve gemi idaresi kursunu yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlamak, şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar vardiya zabiti yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) Deniz Harp Okulunu bitirmeden ayrılanlardan, Sözleşmede öngörülen A-II/1 müfredatını eğitim ve öğretimleri sırasında gördüklerini belgeleyenlere, en az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine haiz olmaları, Yönergede belirtilen İngilizce şartını sağlamaları ve liman seferi dışında çalışan 500 GT'den büyük gemilerde altı ay köprü üstünde eğitim olmak üzere toplam on iki ay deniz eğitimini gemide tamamlamaları şartıyla sınavla vardiya zabiti yeterliği verilir.

(3) Sözleşmede öngörülen A-II/1 müfredatını eğitim ve öğretimleri sırasında görerek vardiya zabiti yeterlik belgesini alanlar, Gemiadamları Donatımında Asgari Emniyet Belgelerinde iki uzakyol vardiya zabiti yeterlikli personel ile donatılması öngörülen gemilerde uzakyol vardiya zabitlerinden birinin yerine gemide görev alabilirler.

(4) Bu maddede belirtilen şartları sağlayarak sınırlı kaptan yeterliğinden vardiya zabiti yeterliğine geçmek için başvuran gemiadamlarının, sınırlı kaptan yeterliği ile alt yeterliklerde yapmış olduğu deniz hizmetleri geçerlidir.

(5) Bu madde kapsamında gerekli eğitimleri almak suretiyle; sınırlı kaptan yeterliğinden vardiya zabiti yeterliğine geçenlerin eski yeterlik belgeleri iptal edilmez. Bu durumda olanlar eski belgeleri ile çalışmaya devam edebilirler. Ancak, bu belgeler ile yapılan hizmetler yeni yeterlik belgeleri için istenen deniz hizmetinden sayılmaz.

Birinci zabıt

MADDE 10 – (1) Birinci zabıt olmak için müracaat edenlerden;

a) En az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olmak ve,

b) Vardiya zabiti yeterliği ile 500 GT'den büyük gemilerde liman seferi dışında en az otuz altı ay vardiya zabiti yeterliği yaptıktan sonra, Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programını yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak veya,

c) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığında en az yedi yıl güverte deniz hizmetini tamamlayarak ayrılan astsubaylardan; seyir branşı mezunu olmak ve Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda görmek veya diğer branşlardan mezun olup Yönergede belirtilen seyir ve gemi idaresi kursu ile Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda görmek,

şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar birinci zabıt yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) Yakınyol birinci zabıt yeterliğine sahip olup da vardiya zabiti yeterliğine intibak edenlerin birinci zabıt yeterliğine yükseltilmeleri esnasında bu Yönetmelikte öngörülen deniz hizmeti hesaplanırken yakınyol birinci zabıt yeterliği ile geçirilen hizmetin bir yıla kadar olan süresi terfide esas alınır.

Kaptan

MADDE 11 – (1) Kaptan olmak için müracaat edenlerden;

a) En az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olmak ve,

b) Birinci zabıt yeterliği ile 500 GT'den büyük gemilerde liman seferi dışında en az otuz altı ay birinci zabıtlık yapmak veya,

c) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığında en az bir yıl gemi komutanlığı olmak koşulu ile en az on yıl güverte deniz hizmetini tamamlayıp ayrılmış olan astsubaylardan; seyir branşı mezunu olup Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak,

şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar kaptan yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) Yakınyol kaptan klas-III yeterliğine sahip olup da birinci zabıt yeterliğine intibak edenlerin kaptan yeterliğine yükseltilmeleri esnasında bu Yönetmelikte öngörülen deniz hizmeti hesaplanırken yakınyol kaptan klas-III yeterliği ile geçirilen hizmetin bir yıla kadar olan süresi terfide esas alınır.

Uzakyol vardiya zabiti

MADDE 12 – (1) Tonaj ve sefer bölgesi sınırı olmaksızın bütün gemilerde uzakyol vardiya zabiti olmak için müracaat edenlerden;

a) En az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olmak ve,

b) Bir yıllık İngilizce hazırlık eğitiminden sonra, Sözleşmede öngörülen A-II/1 müfredat programını uygulayan İdare tarafından yetkilendirilmiş dört yıllık fakülte ve yüksekokulların güverte veya deniz ulaştırma işletme mühendisliği bölümlerinden mezun olmak ve liman seferi dışında çalışan 500 GT'den büyük gemilerde altı ayı köprü üstünde eğitim olmak üzere toplam on iki aylık deniz eğitimini tamamlamak veya,

c) Bir yıllık İngilizce hazırlık eğitiminden sonra, Sözleşmede öngörülen A-II/1 ile A-II/2 müfredat programlarını müşterek uygulayan İdare tarafından yetkilendirilmiş dört yıllık fakülte veya yüksekokulların güverte veya deniz ulaştırma işletme mühendisliği bölümlerinin öğrencisi olarak altıncı yarıyıl sonunda A-II/1 müfredatını başarı ile tamamlamak ve liman seferi dışında çalışan 500 GT'den büyük gemilerde altı ayı köprü üstünde eğitim olmak üzere toplam on iki aylık deniz eğitimini tamamlamak veya,

ç) Deniz Harp Okulu mezunu olup Deniz Kuvvetleri Komutanlığından veya Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılanlardan; en az üç yıl güverte deniz hizmetine sahip olmak veya liman seferi dışında çalışan 500 GT'den büyük gemilerde altı ayı köprü üstünde eğitim olmak üzere toplam on iki aylık deniz eğitimini gemide tamamlamak, şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar uzakyol vardiya zabiti yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) Vardiya zabiti yeterlik belgesine haiz olanlar, buldukları yeterlik belgesi ile en az yirmi dört ay deniz hizmeti ibraz etmek, YDS'nin İngilizce bölümünden en az 60 puan veya ÖSYM tarafından YDS'nin eşdeğeri kabul edilen ulusal/uluslararası yabancı sınav türlerinden 60 puana denk puan almak ve İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olmak şartıyla uzakyol vardiya zabiti yeterlik belgesi alabilirler.

Uzakyol birinci zabiti

MADDE 13 – (1) Uzakyol birinci zabiti yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) En az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olmak ve,

b) Sözleşmede öngörülen A-II/1 ve A-II/2 müfredat programını müşterek uygulayan İdare tarafından yetkilendirilmiş dört yıllık fakülte veya yüksekokul mezunu olup, uzakyol vardiya zabiti yeterliği ile 500 GT'den büyük gemilerde liman seferi dışında en az otuz altı ay vardiya zabitliği yapmış olmak veya,

c) Uzakyol vardiya zabiti yeterliği ile 500 GT'den büyük gemilerde liman seferi dışında en az otuz altı ay vardiya zabitliği yaptıktan sonra, Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programını yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak veya,

ç) Deniz Harp Okulu mezunu olup, Deniz Kuvvetleri Komutanlığından veya Sahil Güvenlik Komutanlığından en az beş yıl güverte deniz hizmetini tamamlayıp ayrılanlardan; Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda görmek,

şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar uzakyol birinci zabiti yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) Birinci zabiti yeterlik belgesine haiz olanlar, buldukları yeterlik belgesi ile en az yirmi dört ay deniz hizmeti ibraz etmek, YDS'nin İngilizce bölümünden en az 60 puan veya ÖSYM tarafından YDS'nin eşdeğeri kabul edilen ulusal/uluslararası yabancı sınav türlerinden 60 puana denk puan almak, Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programını yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak ve İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olmak şartıyla uzakyol birinci zabiti yeterlik belgesi alabilirler.

Uzakyol kaptanı

MADDE 14 – (1) Uzakyol kaptanı yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) En az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olmak ve,

b) Uzakyol birinci zabiti yeterliği ile 500 GT'den büyük gemilerde liman seferi dışında en az otuz altı ay birinci zabitlik yapmak veya,

c) Deniz Harp Okulu mezunu olup en az bir yılı gemi komutanlığı olmak üzere en az yedi yıl güverte deniz hizmetini tamamlayıp Deniz Kuvvetleri Komutanlığından veya Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılanlardan; Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda görmek,

şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar uzakyol kaptanı yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) Gördükleri eğitim nedeniyle ilk defa yeterlik belgesi alanlar, en az on iki ay deniz hizmeti yapmadıkça kaptan olarak görev yapamazlar.

Liman ve kabotaj seferinde çalışacak kaptan ve güverte zabitleri

MADDE 15 – (1) Kaptan ve güverte zabitlerinin liman ve kabotaj seferinde çalışmaları durumunda GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterliği yerine en az VHF haberleşmesi yapabilecek yeterlikte olduğunu gösteren onaylanmış bir sertifikaya sahip olmaları yeterlidir.

Makine sınıfı tayfalar

MADDE 16 – (1) Yağcı yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) On altı yaşını bitirmek, en az ilköğretim okulu mezunu olmak ve,

b) Yönerge ile belirlenen yağcı eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında görmek veya,

- c) Askerlik görevinin en az dokuz ayını makine eri olarak yaptığını belgelemek, şartlarını sağlayanlar yağcı yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- (2) Usta makine tayfası yeterliği almak için müracaat edenlerden;
- a) On sekiz yaşını bitirmek, en az ilköğretim okulu mezunu olmak ve,
- b) Yağcı yeterliği ile en az on iki aylık deniz hizmetine sahip olmak veya,
- c) Yağcı yeterliği ile en az altı aylık deniz hizmetine sahip olmak ve Sözleşmede öngörülen A-III/5 eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında görmüş olmak veya,
- ç) 1/1/2012 tarihinden önceki son altmış ayda en az on iki ay yağcı yeterliği ile çalışmak, şartlarını yerine getirenlere İdare tarafından usta makine tayfası yeterliği verilir.
- (3) Makine lostromosu olmak için müracaat edenlerden;
- a) Usta makine tayfası olarak en az yirmi dört ay deniz hizmetine sahip olmak veya 1/1/2012 tarihinden önce yağcı yeterliği ile en az yirmi dört ay deniz hizmetine sahip olmak, makine tayfasını yönetme yeteneği olduğunu gemi başmühendis/başmakineistinden alınacak belgeyle belgelemek,
- b) Deniz Kuvvetleri Komutanlığından veya Sahil Güvenlik Komutanlığından en az bir yılı makine deniz hizmeti olmak üzere en az iki yıl görevde bulunup ayrılan makine veya elektrik sınıfı astsubay olmak veya gemide makine branşlarında üç yıldan daha fazla uzman erbaşlık yapmak ve makine tayfasını yönetme yeteneği olduğunu gemi başçarkçısından alınacak belge ile belgelemek,
- şartlarından birini yerine getirenlere İdare tarafından makine lostromosu yeterliği verilir.
- (4) İdare tarafından;
- a) Yağcı yeterliği olanlara Sözleşmede belirtilen şartları sağlamaları halinde,
- b) Usta makine tayfası ve makine lostromosu yeterliği olanlara doğrudan, makine vardiyası tutma belgesi verilir.

Sınırlı makine zabiti

MADDE 17 – (1) Sınırlı makine zabiti yeterliği almak için müracaat edenlerden;

- a) En az ilköğretim okulu mezunu olmak ve,
- b) Yağcı, usta makine tayfası veya makine lostromosu yeterliğine sahip olup en az otuz altı aylık deniz hizmetine sahip bulunmak ve Yönergede belirtilen sınırlı makine zabiti eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlamak veya,
- c) Yetkilendirilmemiş denizcilikle ilgili okulların gemi makineleri ile ilgili bölümlerinden mezun olup, ilave olarak Yönergede belirtilen sınırlı makine zabiti eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında görmek ve altı ayı gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık eğitim programını tamamlamak veya,
- ç) Yönergede belirtilen sınırlı makine zabitliği eğitimini veren en az lise düzeyinde yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından mezun olmak ve altı ayı gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık eğitim programını tamamlamak veya,
- d) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığında en az üç yıl makine deniz hizmetini tamamlayıp ayrılan astsubaylardan; çark ya da motor dalı branşı mezunu olmak veya diğer branşlardan mezun olup da ilave olarak Yönergede belirtilen gemi makineleri kursunu yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlamak, şartlarını yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar sınırlı makine zabiti yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- (2) Deniz motorculuğu yeterliğine dayalı olarak sınırlı makine zabiti yeterliğini alanlar, 370 kW'den küçük ana makine ile yürütülen ve liman seferi bölgesinde çalışan yolcu ve yük gemilerinde başmakineistlik yapabilirler.

Sınırlı başmakineist

MADDE 18 – (1) Sınırlı başmakineist yeterliği almak için müracaat edenlerden;

- a) Sınırlı makine zabiti yeterliği ile en az yirmi dört ay deniz hizmetine sahip olmak veya,
- b) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığında en az dört yıl makine deniz hizmetini tamamlayıp ayrılan astsubaylardan; çark ya da motor dalı branşı mezunu olmak veya diğer branşlardan mezun olup Yönergede belirtilen gemi makineleri kursunu yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak, şartlarından birini yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar sınırlı başmakineist yeterliğini almaya hak kazanırlar.

Makine zabiti

MADDE 19 – (1) Makine zabiti yeterliği almak için müracaat edenlerden;

- a) Sözleşmede öngörülen A-III/1 müfredat programlarına uygun eğitim veren ve İdare tarafından yetkilendirilmiş ön lisans veya lisans düzeyinde denizcilik ile ilgili okullardan mezun olmak ve altı ayı liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık eğitim programını tamamlamak veya,
- b) En az lise mezunu olmak şartıyla Sözleşmede öngörülen A-III/1 müfredat programlarını uygulayan ve İdare tarafından yetkilendirilmiş dört yarıyıl süreli kurslardan mezun olmak ve altı ayı liman seferi dışında çalışan toplam

gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve altı ay da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık eğitim programını tamamlamak veya,

c) Sınırlı başmakine yeteriği veya 1997 tarihli Yönetmelik şartlarına uygun deniz makinistliği yeteriği ile en az yirmi dört ay deniz hizmetini yaptıktan sonra, Sözleşmede öngörülen A-III/1 müfredat programına uygun eğitimi yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak veya,

ç) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığında en az beş yıl makine deniz hizmetini tamamlayıp ayrılan astsubaylardan; çark ya da motor dalı branşı mezunu olmak veya diğer branşlardan mezun olup da ilave olarak Yönergede belirtilen gemi makineleri kursunu yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlamak, şartlarından birini yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar makine zabiti yeteriğini almaya hak kazanırlar.

(2) Deniz Harp Okulunu bitirmeden ayrılanlardan, Sözleşmede öngörülen A-III/1 müfredatını eğitim ve öğretimleri sırasında gördüklerini belgeleyenlere, Yönergede belirtilen İngilizce şartını sağlamaları ve altı ayı liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık eğitim programını tamamlamaları şartıyla sınavla Makine Zabiti yeteriği verilir.

(3) Sözleşmede öngörülen A-III/1 müfredatını eğitim ve öğretimleri sırasında göreyerek makine zabiti yeteriği belge alanlar, Gemiadamları Donatımında Asgari Emniyet Belgelerinde iki uzakyol vardiya mühendisi/makinisti yeterlikli personel ile donatılması öngörülen gemilerde uzakyol vardiya mühendisi/makinistlerinden birinin yerine gemide görev alabilirler.

(4) Bu maddede belirtilen şartları sağlayarak sınırlı başmakine yeteriğinden makine zabiti yeteriğine geçmek için başvuran gemiadamlarının, sınırlı başmakine yeteriği ile alt yeterliklerde yapmış olduğu deniz hizmetleri geçerlidir.

(5) Bu madde kapsamında gerekli eğitimleri almak suretiyle; sınırlı başmakine yeteriğinden makine zabiti yeteriğine geçenlerin eski yeterlik belgeleri iptal edilmez. Bu durumda olanlar eski belgeleri ile çalışmaya devam edebilirler. Ancak, bu belgeler ile yapılan hizmetler yeni yeterlik belgeleri için istenen deniz hizmetinden sayılmaz.

İkinci makinist

MADDE 20 – (1) Toplam gücü 3000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen gemilerde ikinci makinist olmak için müracaat edenlerden;

a) Makine zabiti yeteriği ile toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde en az otuz altı ay makine zabiti yeteriği yaptıktan sonra Sözleşmede öngörülen A-III/2 müfredat programını yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlamak,

b) Deniz Kuvvetleri Komutanlığından veya Sahil Güvenlik Komutanlığından en az yedi yıl makine deniz hizmetini tamamlayıp ayrılan astsubaylardan; çark ya da motor dalı branşı mezunu olmak ve Sözleşmede öngörülen A-III/2 eğitim programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda görmek veya diğer branşlardan mezun olup Yönergede belirtilen gemi makineleri kursu ile Sözleşmede öngörülen A-III/2 eğitim programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda görmek, şartlarından birini yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar ikinci makinist yeteriğini almaya hak kazanırlar.

(2) Yakınyol ikinci makinist yeteriğine sahip olup da makine zabiti yeteriğine intibak edenlerin ikinci makinist yeteriğine yükseltilmeleri esnasında bu Yönetmelikte öngörülen deniz hizmeti hesaplanırken yakınyol ikinci makinist yeteriği ile geçirilen hizmetin bir yıla kadar olan süresi terfide esas alınır.

Başmakine yeteriği

MADDE 21 – (1) Toplam gücü 3000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen gemilerde başmakine yeteriği olmak için müracaat edenlerden;

a) İkinci makinist yeteriği ile toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde en az otuz altı ay ikinci makinistlik yapmak,

b) Deniz Kuvvetleri Komutanlığında veya Sahil Güvenlik Komutanlığında en az bir yılı başçarkcılık yapmak koşulu ile en az on yıllık makine deniz hizmetini tamamlayıp ayrılmış olan astsubaylardan; çark ya da motor branşı mezunu olup Sözleşmede öngörülen A-III/2 eğitim programından öğrenimi sırasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak,

şartlarından birini yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar başmakine yeteriğini almaya hak kazanırlar.

(2) Yakınyol başmakine yeteriği sınıf-III yeteriğine sahip olup da ikinci makinist yeteriğine intibak edenlerin başmakine yeteriğine yükseltilmeleri esnasında bu Yönetmelikte öngörülen deniz hizmeti hesaplanırken yakınyol başmakine yeteriği sınıf-III yeteriği ile geçirilen hizmetin bir yıla kadar olan süresi terfide esas alınır.

Uzakyol vardiya mühendisi/makinisti

MADDE 22 – (1) Uzakyol vardiya mühendisi/makinisti yeteriği almak için müracaat edenlerden;

a) Bir yıllık İngilizce hazırlık eğitiminden sonra, Sözleşmede öngörülen A-III/1 müfredat programlarını uygulayan İdare tarafından yetkilendirilmiş dört yıllık fakülte veya yüksekokulların gemi makineleri işletme mühendisliği bölümlerinden mezun olmak ve altı ayı liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık eğitim programını tamamlamak veya,

b) Bir yıllık İngilizce hazırlık eğitiminden sonra, Sözleşmede öngörülen A-III/1 ile A-III/2 müfredat programlarını müşterek uygulayan İdare tarafından yetkilendirilmiş dört yıllık fakülte veya yüksekokulların gemi makineleri işletme mühendisliği bölümü öğrencisi olarak altıncı yarıyıl sonunda A-III/1 müfredatını başarı ile tamamlamak ve altı ayı liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık eğitim programını tamamlamak veya,

c) Deniz Harp Okulu mezunu olup, Deniz Kuvvetleri Komutanlığından veya Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılanlardan, en az üç yıl makine deniz hizmetine sahip olmak veya altı ayı liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık eğitim programını tamamlamak veya,

ç) Mesleki yeterliği gemi inşa mühendisi, gemi inşa ve gemi makineleri mühendisi, gemi ve deniz teknolojileri mühendisi veya makine mühendisi olup, Sözleşmede öngörülen A-III/1 müfredat programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini İdare tarafından uzakyol vardiya mühendisliği eğitimi için yetkilendirilmiş eğitim kurumunda almak ve gemi inşa, gemi inşa ve gemi makineleri ile gemi ve deniz teknolojisi mühendisleri için altı ay liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve üç ay İdarece onaylı atölye tesislerinde eğitim programını tamamlamak, makine mühendisleri için ise altı ay İdarece onaylı atölye tesislerinde eğitim programını ve altı ay liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimini tamamlamak,

şartlarından birini yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar uzakyol vardiya mühendisi/makinisti yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) Makine zabiti yeterlik belgesine haiz olanlar, buldukları yeterlik belgesi ile en az yirmi dört ay deniz hizmeti ibraz etmek, YDS'nin İngilizce bölümünden en az 60 puan veya ÖSYM tarafından YDS'nin eşdeğeri kabul edilen ulusal/uluslararası yabancı sınav türlerinden 60 puana denk puan almak ve İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olmak şartıyla uzakyol vardiya makinisti yeterlik belgesi alabilirler.

Uzakyol ikinci mühendisi/makinisti

MADDE 23 – (1) Uzakyol ikinci mühendisi/makinisti yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) Sözleşmede öngörülen A-III/2 ile A-III/1 müfredat programını müşterek uygulayan İdare tarafından yetkilendirilmiş dört yıllık fakülte veya yüksekokul mezunu olup uzakyol vardiya mühendisliği yeterliği ile toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde en az otuz altı ay vardiya mühendisliği yapmış olmak veya,

b) Uzakyol vardiya mühendisi/makinisti yeterliği ile toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde en az otuz altı ay vardiya mühendisliği yaptıktan sonra, Sözleşmede öngörülen A-III/2 müfredat programını yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak veya,

c) Deniz Harp Okulu mezunu olup, Deniz Kuvvetleri Komutanlığından veya Sahil Güvenlik Komutanlığından en az beş yıllık makine deniz hizmetini tamamlayıp ayrılanlardan; Sözleşmede öngörülen A-III/2 müfredat programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumundan almak,

şartlarından birini yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar uzakyol ikinci mühendisi/makinisti yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) İkinci makinist yeterlik belgesine haiz olanlar, buldukları yeterlik belgesi ile en az iki yıl deniz hizmeti ibraz etmek, YDS'nin İngilizce bölümünden en az 60 puan veya ÖSYM tarafından YDS'nin eşdeğeri kabul edilen ulusal/uluslararası yabancı sınav türlerinden 60 puana denk puan almak ve Sözleşmede öngörülen A-III/2 müfredat programını yetkilendirilmiş eğitim kurumunda tamamlamak ve İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olmak şartıyla uzakyol ikinci makinisti yeterlik belgesi alabilirler.

Uzakyol başmühendisi/başmakinisti

MADDE 24 – (1) Uzakyol başmühendisi/başmakinisti yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) Uzakyol ikinci mühendisi/makinisti yeterliği ile toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde en az otuz altı ay ikinci mühendislik/makinistlik yapmak,

b) Deniz Harp Okulu mezunu olup en az bir yılı başçarkçılık olmak üzere en az yedi yıl makine deniz hizmetini tamamlayıp Deniz Kuvvetleri Komutanlığından veya Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılanlardan Sözleşmede öngörülen A-III/2 müfredat programından öğrenimi esnasında almadığı fark derslerini yetkilendirilmiş eğitim kurumunda görmek,

şartlarından birini yerine getiren ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar Uzakyol Başmühendisi/Başmakinisti yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(2) Gördükleri eğitim nedeniyle ilk yeterlik belgesi alanlar on iki ay deniz hizmeti yapmadıkça başmühendis/başmakineci olarak görev yapamazlar.

Yardımcı sınıf gemiadamları yeterliklerinin şartları

MADDE 25 – (1) Telsiz zabıtları, Telsiz Operatör Yeterlikleri ve Sınav Yönetmeliğinde tanımlanan yeterlik belgesine sahip kişilerdir.

(2) Elektro-teknik tayfası olmak için müracaat edenlerden;

- a) On sekiz yaşını bitirmiş, en az ilköğretim okulu mezunu olmak ve,
- b) Vardiyadan sorumlu makine sınıfı tayfa yeterliği ile en az on iki aylık deniz hizmetine sahip olmak veya,
- c) Yönerge ile belirlenen yağcı eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında görmüş olup bu yeterlik ile en az altı aylık deniz hizmetine sahip olmak veya,
- ç) Askerlik görevinin en az dokuz ayını makine eri olarak yaptığını belgelemek veya,
- d) Elektrikçi veya elektronikçi yeterliği ile en az üç ay deniz hizmetine sahip olmak veya,
- e) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı lise ve dengi okulların endüstriyel otomasyon teknolojileri veya elektrik-elektronik teknolojisi alanlarından mezun olup yağcı yeterliği ile en az üç ay deniz hizmetine sahip olmak, şartlarını sağlayan ve Sözleşmede öngörülen A-III/7 eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlayanlar elektro-teknik tayfası yeterliğini almaya hak kazanırlar.

f) 1/1/2012 tarihinden önceki son altmış ayda en az on iki ay süre ile liman dışı sefer yapan ve 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde, elektrikçi veya elektronikçi olarak çalışanlara, elektro-teknik tayfası yeterliği sınavsız düzenlenir.

(3) Elektro-teknik zabiti yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) Sözleşmede öngörülen A-III/6 müfredat programını uygulayan ve İdare tarafından yetkilendirilmiş üniversitelerin mekatronik veya kontrol ve otomasyon bölümü mezunu veyahut lise ve dengi okulların elektrik-elektronik teknolojisi veya endüstriyel otomasyon teknolojileri alanlarından veya denizcilik alanlarının gemi elektroniği ve haberleşme dalı mezunu olmak ve altı ayı liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı da İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık onaylı eğitim programını başarı ile tamamlamak veya,

b) Üniversiteler ile lise ve dengi okulların elektrik, elektronik, mekatronik, kontrol ve otomasyon, endüstriyel kontrol, otomasyon sistemleri, gemi elektroniği ve haberleşme veya gemi otomasyonu ile ilgili bölümlerinden mezun olmak şartıyla Sözleşmede öngörülen A-III/6 müfredat programını uygulayan ve İdare tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında elektro-teknik zabıtlığı eğitimi görmek ve altı ayı liman seferi dışında çalışan toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde deniz eğitimi ve altı ayı İdarece onaylı atölye tesislerinde olmak üzere toplam on iki aylık onaylı eğitim programını başarı ile tamamlamak veya,

c) Toplam gücü 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde, makine sınıfı zabitan, elektrik zabiti veya elektronik zabiti olarak en az otuz aylık deniz hizmeti sahibi olmak ve yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında elektro-teknik zabıtlığı eğitimi görmek, bu gemiadamlarından makine sınıfı zabitan için ilave olarak İdarece onaylı atölye tesislerinde altı ay süreli eğitimi tamamlamak veya,

ç) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılanlardan makine elektronik dalı mezunu olup en az beş yıl ilgili branşında deniz hizmeti sahibi olmak ve yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında elektro-teknik zabıtlığı eğitimi görmek,

şartlarından birini ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü elektro-teknik zabıtlığı sınavında başarılı olanlar elektro-teknik zabiti yeterliğini almaya hak kazanırlar.

d) Elektrik zabiti veya elektronik zabiti yeterliğine sahip olup, 1/1/2012 tarihinden önceki son altmış ayda en az on iki ay süre ile liman dışı sefer yapan ve 750 kW'den büyük ana makine ile yürütülen gemilerde, elektrik zabiti veya elektronik zabiti olarak çalışanlara, talepleri halinde elektro-teknik zabiti yeterliği sınavsız düzenlenir.

(4) Gördüğü eğitim-öğretim ile hemşire olan kişilere hemşire yeterliği verilir.

(5) Gördüğü eğitim-öğretim ile sağlık memuru olan kişilere sağlık memuru yeterliği verilir.

(6) Gördüğü tıp eğitim-öğretimi ile doktor olan kişilere doktor yeterliği verilir.

(7) Yat kaptanı, sınırlı vardiya zabiti, vardiya zabiti ya da uzakyol vardiya zabiti olmak için eğitim gören öğrencilere açık deniz eğitimlerini gemiadamı olarak yapabilmelerini sağlamak üzere, on altı yaşını bitirmiş olmaları şartıyla, İdare tarafından güverte stajyeri yeterliğinde gemiadamı cüzdanı verilir.

(8) Elektro-teknik zabiti, sınırlı makine zabiti, makine zabiti ya da uzakyol vardiya mühendisi/makinisti olmak için eğitim gören öğrencilere açık deniz eğitimlerini gemiadamı olarak yapabilmelerini sağlamak üzere, on altı yaşını bitirmiş olmaları şartıyla, İdare tarafından makine stajyeri yeterliğinde gemiadamı cüzdanı verilir.

(9) Denizcilikle ilgili okullarda okuyan, okul bitirmeye yönelik ve zorunlu olan gemi stajlarını yapmak isteyenlere, talepleri halinde, İdare tarafından, sınıflarına göre yedinci ve sekizinci fıkralarda belirtilen Stajyer yeterliğinde gemiadamı cüzdanı düzenlenir.

(10) On altı yaşını tamamlayanlara İdare tarafından kamarot yeterliği verilir.

(11) On sekiz yaşını tamamlamak şartıyla, lise ve dengi okulların yiyecek ve içecek hizmetleri alanı, üniversitelerin gastronomi ve yiyecek içecek işletmeciliği ile ilgili bölümleri mezunları ile en az ilköğretim okulu mezunu olup mesleği ile ilgili en az altı aylık bonservis ibraz eden kişilere, İdare tarafından Aşçı yeterliği verilir. Bu fıkıradaki belirtilen yiyecek ve içecek hizmetleri alanı, gastronomi ve yiyecek içecek işletmeciliği ile ilgili bölümü mezunlarından bonservis istenmez. Bonservisine istinaden Aşçı yeterliği alacakların Yönergede belirtilen gemi aşçısı eğitimini almaları zorunludur.

Yat sınıfı gemiadamları yeterliklerinin şartları

MADDE 26 – (1) Yat Kaptanı (149 GT) yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) 18 yaşını bitirmiş ve en az lise mezunu olup Kısa Mesafe Telsiz Operatörü belgesine sahip olmak ve,
b) Usta gemici veya güverte lostramosu yeterliğine sahip olup en az altı ay deniz hizmetinde bulduktan sonra, Yönergede belirtilen Yat Kaptanı (149 GT) eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında almak veya,
c) Yönergede belirtilen Yat Kaptanı (149 GT) eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında almak ve tam boyu on beş metreden uzun ticari yatlarda, yolcu motorlarında veya gezinti-tenezzüh teknelerinde toplam üç ay süreyle deniz eğitimi yapmış olmak,

şartlarını ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar Yat Kaptanı (149 GT) yeterliğini almaya hak kazanırlar.

ç) Sınırlı vardiya zabiti ve üstü yeterlik belgelerine sahip güverte sınıfı gemiadamlarına Yat Kaptanı (149 GT) yeterlik belgesi, talepleri halinde, İngilizce şartı hariç bu fıkıradaki belirtilen eğitim ve sınavlardan muaf olarak verilir.

d) Yönergede belirtilen Yat Kaptanı (149 GT) eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlayanlara, talepleri halinde İdare tarafından Gemici yeterliği verilir. Yat Kaptanı (149 GT) deniz eğitimi bu yeterlik ile yapılabilir.

(2) Yat kaptanı (499 GT) yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) En az lise mezunu olup, GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü veya Kısa Mesafe Telsiz Operatörü belgesine sahip olmak ve,

b) Usta gemici veya güverte lostramosu yeterliğine sahip olup en az yirmi dört ay veya Yat Kaptanı (149 GT) yeterliği ile en az on iki ay deniz hizmetinde bulduktan sonra Yönergede belirtilen Yat Kaptanı (499 GT) eğitimini almak veya,

c) Sözleşmede öngörülen A-II/3 ya da A-II/1 müfredat programlarını içeren eğitimi yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında almak ve tam boyu on beş metreden daha uzun ticari yatlarda, yolcu motorlarında veya gezinti-tenezzüh teknelerinde stajyer olarak toplam üç ay deniz eğitimi tamamlamak veya,

ç) Yönergede belirtilen Yat Kaptanı (499 GT) eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında almak, tam boyu on beş metreden daha uzun ticari yatlarda, yolcu motorlarında veya gezinti-tenezzüh teknelerinde stajyer olarak toplam üç ay deniz eğitimi tamamlamak,

şartlarını ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar Yat Kaptanı (499 GT) yeterliğini almaya hak kazanırlar.

d) Birinci zabıt ve üstü yeterlik belgelerine sahip güverte sınıfı gemiadamlarına Yat Kaptanı (499 GT) yeterlik belgesi, talepleri halinde bu maddede belirtilen eğitim ve sınavlardan muaf olarak verilir.

e) İdare tarafından yetkilendirilmiş lise ve dengi okulların yat kaptanlığı bölümünden mezun olanlar ile Yönergede belirtilen Yat Kaptanı (499 GT) eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlayanlara, talepleri halinde Gemici yeterliği verilir. Yat kaptanı (499 GT) deniz eğitimi bu yeterlik ile yapılabilir.

(3) Yat kaptanı (Sınırsız) yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) En az lise mezunu olup GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesine sahip olan ve,

b) Yönergede belirtilen Yat Kaptanı (Sınırsız) eğitimini veya Sözleşmede öngörülen A-II/2 müfredat programına uygun bir eğitimi yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında almak ve tam boyu on beş metreden daha uzun ticari yatlarda, yolcu motorlarında, gezinti-tenezzüh teknelerinde veya yolcu gemilerinde stajyer olarak toplam üç ay deniz eğitimi tamamlamak veya,

c) Yat kaptanı (499 GT) yeterliği ile boyu yirmi dört metreden daha uzun ticari yatlarda en az yirmi dört ay yat kaptanı olarak deniz hizmeti sahibi olmak,

şartlarını ve Yönergede belirtilen İngilizce puan şartını sağlayarak İdarenin öngördüğü sınavda başarılı olanlar Yat Kaptanı (Sınırsız) yeterliğini almaya hak kazanırlar.

ç) Uzakyol birinci zabiti ve üstü yeterlik belgesine sahip gemiadamlarına Yat Kaptanı (Sınırsız) yeterlik belgesi, talepleri halinde bu fıkıradaki belirtilen eğitim ve sınavlardan muaf olarak verilir.

Balıkçı sınıfı gemiadamları yeterliklerinin şartları

MADDE 27 – (1) Balıkçı gemisi güverte tayfası yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) On sekiz yaşını bitirmiş olmak ve en az ilköğretim okulu mezunu olmak koşuluyla, Yönergede belirtilen balıkçı gemisi güverte tayfası denizde güvenlik eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında görmüş olanlar, balıkçı gemisi güverte tayfası yeterliğini almaya hak kazanırlar.

b) Balıkçı gemisi güverte tayfası yeterliğine sahip gemiadamları, deniz güvenlik eğitimlerinden ve belgelerinden muaf tutulur.

c) Güverte sınıfı gemiadamı yeterlik belgesine sahip gemiadamlarına talepleri halinde sınavsız balıkçı gemisi güverte tayfası yeterlik belgesi düzenlenir.

(2) Balıkçı gemisi kaptanı yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) On sekiz yaşını bitirmiş olmak ve,

b) Balıkçı gemisi güverte tayfası olarak en az yetmiş iki ay veya gemici veya usta gemici olarak en az otuz altı ay veya güverte lostramosu olarak en az on iki ay deniz hizmetine sahip olmak veya,

c) Yönergede belirtilen balıkçı gemisi kaptanı eğitimini/müfredatını veren lise ve dengi okulların balıkçılık ve su ürünleri dalı mezunları ile Yüksek Öğretim Kuruluna bağlı denizcilik eğitimi veren kurumların su ürünleri, su ürünleri mühendisliği, balıkçılık teknolojisi veya balıkçılık teknolojisi mühendisliği bölümü mezunu olmak, şartlarını ve İdarenin öngördüğü balıkçı gemisi kaptanı sınavını başarmak şartlarını sağlayanlar balıkçı gemisi kaptanı yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(3) Açık deniz balıkçı gemisi kaptanı yeterliği almak için müracaat edenlerden;

a) Yirmi yaşını bitirmiş olmak,

b) Usta gemici olarak en az yetmiş iki ay veya güverte lostramosu olarak en az otuz altı ay veya sınırlı vardiya zabiti yeterliği veyahut balıkçı gemisi kaptanı olarak en az yirmi dört ay deniz hizmetine sahip olmak, şartlarını ve İdarenin öngördüğü açık deniz balıkçı gemisi kaptanı sınavını başarmak şartlarını sağlayanlar açık deniz balıkçı gemisi kaptanı yeterliğini almaya hak kazanırlar.

(4) Bu maddede belirtilen balıkçı sınıfı gemiadamı yeterlik belgelerine sahip gemiadamlarının sahip olduğu deniz güvenlik belgeleri süresiz düzenlenir. Ancak, bu gemiadamlarının bu maddede belirtilen yeterlik belgeleri dışındaki bu Yönetmelikte belirtilen yeterlik belgelerine sahip olmaları ve balıkçı gemileri dışındaki gemilerde görev yapmaları durumunda bu belgeleri süreli verilir.

Özel eğitim ve staj gerektiren yeterlikler

MADDE 28 – (1) Türk Boğazları, İzmit ve İzmir Körfezi gibi seyir emniyetinin riskli olduğu bölgelerdeki yerel trafikte yolcu taşıyan gemilerin kaptanları ile başmühendis/başmakineistleri ile hafif yolcu gemisi/feribotu ve yüksek hızlı hafif yolcu gemisi/feribotu kaptanları ile başmühendis/başmakineistleri için ilave eğitim ve staj gibi düzenlemeler, Yönerge ile belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

STCW Sertifika Eğitimleri ve Belgeleri

Denizde güvenlik ve diğer sertifika eğitimleri ve belgeleri

MADDE 29 – (1) Sözleşmenin VI/1 ve VI/2 Kuralları ile Kod Bölümünün A-VI/1 ve A-VI/2 Kısmı hükümleri uyarınca tüm gemiadamları;

a) Denizde kişisel can kurtarma teknikleri eğitimi,

b) Temel ilkyardım eğitimi,

c) Yangın önleme ve yangınla mücadele eğitimi,

ç) Personel güvenliği ve sosyal sorumluluk eğitimi,

d) Cankurtarma araçlarını kullanma yeterliği eğitimlerini içeren denizde güvenlik eğitimlerini, almak zorundadır.

(2) Sözleşmenin VI/4 Kuralı ile Kod Bölümünün A-VI/4 Kısmı hükmü uyarınca tüm zabitler ilk yardım eğitimini, birinci zabıt ve kaptanlar tıbbi bakım eğitimini almak zorundadır.

(3) Sözleşmenin VI/3 Kuralı ile Kod Bölümünün A-VI/3 Kısmı hükmü uyarınca yangınla mücadele işlemlerini denetlemek üzere görevlendirilen zabitler ileri yangınla mücadele eğitimini almak zorundadır.

(4) Hızlı cankurtarma botu olan gemilerde çalışan tüm zabitler, Sözleşmenin VI/2 Kuralı ile Kod Bölümünün A-VI/2 Kısmında belirtilen hızlı cankurtarma botu kullanma eğitimini almak zorundadır.

(5) Sözleşmenin V/2 Kuralı ile Kod Bölümünün A-V/2 Kısmı hükmü uyarınca, yolcu gemilerinde çalışan gemiadamları yolcu gemisinde çalışma eğitimini almak zorundadır.

(6) İçerikleri ve süreleri Yönerge ile belirlenen bu maddede belirtilen eğitimlerini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında alan gemiadamlarına, İdare tarafından ilgili belgeleri verilir.

(7) Birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen belgeler beş yıl süreli düzenlenir. Bu belgeler İdare tarafından belirlenen şartlara göre yenilenir.

(8) Can kurtarma araçlarını kullanma yeterliği belgesi, on sekiz yaşından küçük olmayan ve Sözleşmede belirtilen şartları sağlayan gemiadamlarına düzenlenebilir.

Gemi güvenlik eğitimleri ve belgeleri

MADDE 30 – (1) Sözleşmenin VI/5 Kuralı ile Kod Bölümünün A-VI/5 Kısmı hükmü uyarınca, gemi güvenlik zabitleri, gemi güvenlik zabiti eğitimini almak zorundadır. Bu fıkra kapsamında;

a) En az on iki aylık deniz hizmetine sahip olan ve Yönergede belirlenen gemi güvenlik zabiti eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında alan gemiadamlarına İdare tarafından Gemi Güvenlik Zabiti Belgesi verilir.

b) Belgeler beş yıl süreli düzenlenir. Bu belgelerin geçerlik tarihi içerisinde en az bir yıl deniz hizmetini yerine getiren gemiadamlarının ilgili belgeleri yenilenir. Deniz hizmeti olmayanların bu belgeleri, İdare tarafından belirlenen şartlara göre yenilenir.

(2) Sözleşmenin VI/6 Kuralı ve Kod Bölümünün A-VI/6 Kısmı hükmü uyarınca; tüm gemiadamları, güvenlikle ilgili tanıtım eğitimi ve güvenlik farkındalık eğitimini almak zorundadır. Bu fıkra kapsamında;

a) Yönergede belirtilen Güvenlikle İlgili Tanıtım Eğitimini gemide gemi güvenlik zabitlerinden veya yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında aldığı belgeleyen gemiadamlarına, Güvenlikle İlgili Tanıtım Belgesi verilir.

b) Yönergede belirtilen Güvenlik Farkındalık Eğitimini gemide gemi güvenlik zabitlerinden veya yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında alan gemiadamlarına İdare tarafından Güvenlik Farkındalık Belgesi verilir.

(3) Sözleşmenin VI/6 Kuralı ve Kod Bölümünün A-VI/6 Kısmı uyarınca, gemide güvenlik ile ilgili görevler için atanmış gemiadamları, belirlenmiş güvenlik görevleri eğitimini almak zorundadır. Bu fıkra kapsamında;

a) Yönergede belirtilen belirlenmiş güvenlik görevleri eğitimini yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında gören gemiadamlarına İdare tarafından Belirlenmiş Güvenlik Görevleri Eğitim Belgesi verilir.

Tankerlerde çalışan gemiadamlarının eğitimleri ve belgeleri

MADDE 31 – (1) Sözleşmenin V/1-1 ve V/1-2 Kuralları ile Kod Bölümünün A-V/1-1 ve A-V/1-2 Kısımları hükmü uyarınca;

a) Petrol ve kimyasal madde tankerlerinde çalışan;

1) Tüm gemiadamları petrol ve kimyasal madde tankerlerinde yük işlemleri için temel eğitimi,

2) Petrol tankerlerinde çalışan zabitan ile operasyondan sorumlu tutulan personel ilave olarak petrol tankerlerinde yük işlemleri için ileri eğitimi,

3) Kimyasal madde tankerlerinde çalışan zabitan ile operasyondan sorumlu tutulan personel ilave olarak kimyasal madde tankerlerinde yük işlemleri için ileri eğitimi, almak zorundadır.

b) Sıvılaştırılmış gaz tankerlerinde çalışan;

1) Tüm gemiadamları sıvılaştırılmış gaz tankerlerinde yük işlemleri için temel eğitimi,

2) Zabitan ile operasyondan sorumlu tutulan personel ilave olarak sıvılaştırılmış gaz tankerlerinde yük işlemleri için ileri eğitimi, almak zorundadır.

(2) Detayları Yönergede belirtilen birinci fıkrada yer alan eğitimleri, yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında gören gemiadamlarına İdare tarafından ilgili belgeleri verilir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen ileri eğitim belgelerine sahip olmak için gemiadamlarının;

a) İlgili tanker tipine göre düzenlenmiş birinci fıkrada belirtilen temel eğitim belgelerine sahip olmaları,

b) Düzenlenecek belgeye ilişkin tanker tiplerinde en az üç ay onaylı deniz hizmeti yapmaları veya ilgili tanker tipinde, Donatım Yönergesinde belirlenen personel sayısına ilave olarak en az üç yükleme ve boşaltma operasyonunda bulunduğunu içeren en az bir ay süreli eğitim almış olduklarını onaylı eğitim defteri ile ispatlamaları, gerekir.

(4) Bu maddede belirtilen belgeleri almaya hak kazanan zabitler ve sorumlu personel, geçerli belgelerinin süresinin bitmesinden önceki son altmış ayda en az üç ay sahip oldukları belgeyle ilgili tankerlerde deniz hizmeti yapmak veya bu maddede belirtilen eğitimleri tekrarlayarak belgelerini yenilemek zorundadır.

Muafiyetler

MADDE 32 – (1) Tüm gemiadamlarının, bu Yönetmelikte aksi belirtilmedikçe, deniz güvenlik eğitimleri ile güvenlikle ilgili tanıtım ve güvenlik farkındalık eğitimlerini görmüş ve ilgili belgelerine sahip olmaları zorunludur.

(2) Balıkçı gemileri ve özel yatlar ile kabotaj hattında sefer yapan yatlar ve yolcu motorlarında çalışan gemiadamlarında, deniz güvenlik eğitimleri dışında kalan eğitimleri alma ve ilgili belgelerine sahip olma şartı aranmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kazanılmış Haklar

Kaptan ve güverte zabitleri ile başmakine ve makine zabitlerinin hak ve yetkileri

MADDE 33 – (1) Vardiya zabitlerinden;

a) Yakınyol vardiya zabıtlığı yeterliğine sahip olanlar ile telsiz zabiti yeterliğine sahip olup da vardiya zabıtlığı yeterliğine intibak edenler;

1) 1250 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, yakın kıyusal seferde birinci zabıtlık,

2) 1600 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, kabotaj seferlerinde birinci zabıtlık,

3) 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede vardiya zabıtlığı,

görevlerini yapar.

b) Yakınyol birinci zabıtlığı yeterliğine sahip olup da vardiya zabıtlığı yeterliğine intibak edenler;

1) 1250 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, yakın kıyusal seferde kaptanlık,

2) 1600 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, yakın kıyusal seferde birinci zabıtlık,

3) 2500 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, kabotaj seferlerinde birinci zabıtlık,

4) 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede vardiya zabıtlığı, görevlerini yapar.

c) Bu Yönetmelik kapsamında intibak hakkı olmayıp vardiya zabiti yeterliğini alanlar, 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede vardiya zabıtlığı görevini yapar.

(2) Birinci zabıtlardan;

a) Yakınyol kaptan klas-IV yeterliğine sahip olup da birinci zabıt yeterliğine intibak edenler;

1) 1250 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde kaptanlık,

2) 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede birinci zabıtlık, görevlerini yapar.

b) Yakınyol kaptan klas-III yeterliğine sahip olup da birinci zabıt yeterliğine intibak edenler;

1) 2500 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde kaptanlık,

2) 12000 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde birinci zabıtlık,

3) 15000 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, her bölgede vardiya zabıtlığı,

4) 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede birinci zabıtlık, görevlerini yapar.

c) Bu Yönetmelik kapsamında intibak hakkı olmayıp birinci zabıt yeterliğini alanlar 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede birinci zabıtlık görevini yapar.

(3) Kaptanlardan;

a) Yakınyol kaptan klas-II yeterliğine sahip olup da kaptan yeterliğine intibak edenler;

1) 7500 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde kaptanlık,

2) 15000 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, her bölgede birinci zabıtlık,

3) 25000 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, her bölgede vardiya zabıtlığı,

4) 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede kaptanlık, görevlerini yapar.

b) Yakınyol kaptan klas-I yeterliğine sahip olup da kaptan yeterliğine intibak edenler;

1) 15000 GT'ye kadar olan yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde kaptanlık,

2) Her tonajdaki yük gemilerinde ve her bölgede birinci zabıtlık,

3) 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede kaptanlık,

görevlerini yapar.

c) Bu Yönetmelik kapsamında intibak hakkı olmayıp kaptan yeterliğini alanlar 3000 GT'ye kadar olan gemilerde her bölgede kaptanlık görevini yapar.

(4) Makine zabıtlarından;

a) Yakınyol makine zabiti yeterliğine sahip olup da makine zabiti yeterliğine intibak edenler;

1) 750 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde başmakineistlik,

2) 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede makine zabıtlığı, görevlerini yapar.

b) Yakınyol ikinci makinisti yeterliğine sahip olup da makine zabıtlığı yeterliğine intibak edenler;

1) 1100 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde başmakineistlik,

2) 3500 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde ikinci makinistlik,

3) 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede makine zabıtlığı,

görevlerini yapar.

c) Bu Yönetmelik kapsamında intibak hakkı olmayıp makine zabıtlığı yeterliğini alanlar 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede makine zabıtlığı görevini yapar.

(5) İkinci makinistlerden;

a) Yakınyol başmakineist klas-IV yeterliğine sahip olup da ikinci makinist yeterliğine intibak edenler;

1) 1250 kW'den küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde başmakineistlik,

2) 4000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde ikinci makinistlik,

3) 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede ikinci makinistlik,

görevlerini yapar.

b) Yakınyol başmakineist klas-III yeterliğine sahip olup da ikinci makinist yeterliğine intibak edenler;

1) 2000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde başmakineistlik,

2) 9000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyısız seferde ikinci makinistlik,

3) 9000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, her bölgede makine zabıtlığı,

4) 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede ikinci makinistlik,

görevlerini yapar.

c) Bu Yönetmelik kapsamında intibak hakkı olmayıp ikinci makinistlik yeterliğini alanlar 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede ikinci makinistlik görevini yapar.

(6) Başmakineistlerden;

- a) Yakınyol başmakinist klas-II yeterliğine sahip olup da başmakinist yeterliğine intibak edenler;
1) 9000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyusal seferde başmakinistlik,
2) 15000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, her bölgede ikinci makinistlik,
3) 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede başmakinistlik, görevlerini yapar.
- b) Yakınyol başmakinist klas-I yeterliğine sahip olup da başmakinistlik yeterliğine intibak edenler;
1) 15000 kW'den küçük ana makine ile yürütülen yük gemilerinde, yakın kıyusal seferde başmakinistlik,
2) Her kW'deki ana makine ile yürütülen yük gemilerinde ve her bölgede ikinci makinistlik,
3) 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede başmakinistlik, görevlerini yapar.
- c) Bu Yönetmelik kapsamında intibak hakkı olmayıp başmakinistlik yeterliğini alanlar 3000 kW'den daha küçük ana makine ile yürütülen gemilerde her bölgede başmakinistlik görevini yapar.

Kazanılmış hakların devamı

MADDE 34 – (1) Her bir yeterlik sahibine intibakları sırasında verilmiş bulunan kazanılmış haklar, yeterlik sahibi daha üst yeterliklere terfi ettikten sonra da devam eder.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yetki ve Sorumluluklar, Gemiadamları Eğitim Kalite Standartları, Gemiadamları Komisyonu

BİRİNCİ BÖLÜM

Eğitim, Sınav, Belgelendirme, Değerlendirme ve Denetimler Hakkında Kalite Standartları

Yetki ve sorumluluklar

MADDE 35 – (1) İdareden yetkili denizcilik eğitimi veren Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kuruluna bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumları, Sözleşmenin öngördüğü eğitim standartlarını sağlayıp uygulamakla mükelleftir.

(2) Söz konusu eğitim standartlarını içeren müfredatlar ve bağlı yönergelerle istenen diğer hususlar, İdare tarafından Sözleşmeye, bu Yönetmeliğe ve bağlı yönergelere uyumluluğu bakımından incelenir. Uygun bulunursa onaylanır ve ilgili tarafa bildirilir. Uygun bulunmayan hususlar ise, düzeltilmek üzere ilgili tarafa iade edilir.

(3) Denizcilik ile ilgili eğitim, sınav ve belgelendirme yapan kurum ve kuruluşlar, Sözleşmede belirtilen hedefleri sağlamak için eğitim, yeterlik değerlendirmesi, Sözleşmenin Kod Bölümünün A-I/9 kısmı uyarınca Gemiadamı Sağlık Yoklama Belgesi düzenleme prosedürleri de dâhil olmak üzere belgelendirme, uygunluk onayı ve belge yenileme çalışmaları ile eğitimcilerin ve değerlendiricilerin nitelikleri ile deneyimleri yönünden, Sözleşmenin I/8 Kuralı ile Kod Bölümünün A-I/8 Kısmı uyarınca kalite standartları sistemi ile İdare tarafından bu Yönetmeliğin 36 ncı maddesine göre devamlı olarak izlenir ve değerlendirilir. Bu değerlendirme, en son verilen ülke raporundan sonra ulusal mevzuatta yürürlüğe giren tüm değişiklikler ile Sözleşmede yapılan tüm değişikliklere uyum amacıyla yapılan düzenlemeleri kapsar.

(4) Bu Yönetmelikte geçen her türlü gemiadamı belgesinin tanzimine yönelik eğitimler, sadece İdarece yetkilendirilmiş eğitim kurumları bünyesinde, İdarece onaylı özel müfredat programları altında gerçekleştirilir.

(5) İdare tarafından yetkilendirilmemiş eğitim kurumlarında öğrenim görenlere gemiadamı cüzdanı, gemiadamı yeterlik belgesi veya gemiadamı uzmanlık belgesi verilmez. Yetkilendirilmemiş eğitim kurumlarında okuyan öğrenciler ile belgelendirilmemiş mezunlar, aynı eğitimi vermekte olan ve yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında tamamlama kurslarını bitirdikten ve bu Yönetmelikte belirtilen diğer şartları sağladıktan sonra ilgili gemiadamı belgelerini alabilirler.

(6) Gemilerin yola elverişlilik bakımından donatılmalarında gemiadamları ile ilgili gerekler, Donatım Yönergesi ile belirlenir. Gemilerin sahip oldukları teknik imkânların çeşitliliği ve kapsamı, seyir sahalarındaki mevsimsel deniz ve hava koşulları, seferin niteliği, yakınlığı ya da süresinin kısalığı, meydana gelen acil ve beklenmedik olaylar gibi nedenlerle Donatım Yönergesindeki çizelgelerde gösterilen gemiadamı sayılarında ve yeterliklerinde değişiklik yapmaya İdare yetkilidir.

(7) Bu maddenin birinci fıkrasında sayılan kurumlar dışında denizcilikle ilgili eğitim verecek diğer kurum ve kuruluşlara bağlı eğitim kurumlarında eğitim göreceklelerin, bu Yönetmelik kapsamında gemiadamı yeterlik belgesi alabilmesi için bu eğitim kurumlarının İdare tarafından yetkilendirilmesi gerekmektedir.

Denizcilik eğitimlerinin izleme ve değerlendirilmesi

MADDE 36 – (1) Gemiadamlarının eğitim, öğretim, sınav ve belgelendirme faaliyetlerini yürüten kamu veya özel sektör kurum ve kuruluşlarının Sözleşmede belirtilen kurallara uygunluğunu sağlamak amacıyla, sahip olmaları gereken kalite standartları, eğitim müfredatı, eğitim araç-gereçleri, meslek derslerini verecek eğitimcilerin nitelikleri bakımından uyması gereken hususlar, GAEBS modülünde yetkilendirilmeleri için gerekli usul ve esaslar ile bu eğitim

kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin, açık deniz ve atölye becerileri geliştirme eğitimlerinin esasları Yönerge ile belirlenir.

(2) Denizcilik ile ilgili eğitim veren özel öğretim kurumları ile sınav ve belgelendirme yapan kurum ve kuruluşlar, Sözleşmede öngörülen standartlara ilişkin olarak Sözleşmenin I/8 Kuralı ile Kod Bölümünün A-I/8 Kısmı kapsamında İdare tarafından oluşturulan ve Yönerge ile belirlenen Denizcilik Eğitimi İzleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından izlenir ve değerlendirilir.

(3) İdare, standartların izlenmesi ve değerlendirmesine yönelik uygulamalarını, denizcilik eğitimi veren kurum ve kuruluşların bağlı olduğu Yükseköğretim Kurulu, Milli Eğitim Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı ile yapılacak protokol esaslarına göre yerine getirir.

(4) Kalite standartları sistemi ile periyodik olarak yapılan izleme ve değerlendirme sonuçları İdareye bildirilir.

(5) Denizcilik eğitimi denetlemeleri, eğitim kurum ve kuruluşlarının açılış denetlemesi ve kalite yönetim sisteminin periyodik denetlemeleri, denetimlerde görev alacak denetçilerin nitelikleri, seçimi ve yetkilendirilmeleri ile ilgili usul ve esaslar, Yönerge ile belirlenir.

(6) Denetlenecek eğitim kurum ve kuruluşlarınınca, denetim için denetimin niteliğine göre Maliye Bakanlığının olumlu görüşleri alınarak İdare tarafından belirlenecek ücretler, bütçeye gelir kaydedilmek üzere İdarenin muhasebe hizmetlerini yürüten birimin hesabına yatırılır. Bu Yönetmelik çerçevesinde denetlenecek kamu kurum ve kuruluşlarından denetim ücreti alınmaz.

İdarenin bildirim yükümlülüğü

MADDE 37 – (1) İdare, Sözleşmenin Kod Bölümünün A-I/7 Kısmının 4 üncü paragrafı uyarınca, denizcilik eğitimi denetleme raporları ile gemiadamlarının kalite standartları hakkındaki ilave düzeltici uygulamaları, periyodik şekilde her beş yılda bir IMO Genel Sekreterliğine bildirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Gemiadamları Komisyonu (GK)

Gemiadamları Komisyonu

MADDE 38 – (1) Gemiadamı yeterlik sınavları, elektronik gemiadamı başvurularının değerlendirilmesi ve gemiadamı cüzdanlarının basımı ile ilgili tüm görevler İdare tarafından oluşturulan Gemiadamları Komisyonu (GK) tarafından yapılır.

(2) Gemiadamları Komisyonu (GK);

- a) GK Başkan ve üyeleri,
  - b) GK Sekreteryası,
  - c) Gemiadamı Sınavları Birimi,
  - ç) Elektronik Başvuru Birimi,
  - d) Gemiadamları Cüzdan Basım Birimi,
- bölgülerinden oluşur.

Gemiadamları Komisyonunun teşkili

MADDE 39 – (1) Gemiadamları Komisyonu üyeleri; İdare, Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu mensuplarından oluşur. Bu üyeler, ilgili kurumların teklif ettiği ve Müsteşarın uygun göreceği adaylar arasından Bakan onayı ile seçilir. İdarenin gerekli gördüğü durumlarda GK toplantılarına diğer kurum ve kuruluşlar ile denizcilikle ilgili meslek odaları, birlik veya sivil toplum kuruluşlarından oy hakkı olmaksızın temsilci çağrılabilir. Gemiadamları Komisyonu, başkan dâhil 7 (yedi) üyeden oluşur. Komisyon üyelerinin en az dördünün denizcilik konusunda lisans düzeyinde eğitim almış kişilerden oluşması zorunludur. Kurumlardan kaç temsilci alınacağı İdare tarafından belirlenir.

(2) GK başkan ve üyelerinin görev süresi üç yıl olup, GK başkanı ve başkan yardımcısı Bakan tarafından üyeler arasından seçilir. Süresinden önce boşalan üyelik için, kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle yeni üye seçilir. Görev süresi sona eren başkan ve üyeler yeniden seçilebilir. Ancak bu süre toplamda dokuz yılı geçemez. Görev süresi dolanlar, yerlerine görevlendirme yapılmıncaya kadar görevlerine devam ederler.

(3) GK iki ayda en az bir kez toplanır. Genel Müdür uygun gördüğü zamanlarda GK'yi toplayabilir ve toplantılara başkanlık eder.

(4) GK üyeleri, komisyon toplantılarına bizzat katılmak zorundadır. Bir takvim yılı içerisinde mazeretsiz iki defa komisyon toplantısına katılmayan başkan ve üyenin GK üyeliği sone erer. GK, üye sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

(5) GK yürüttüğü tüm faaliyetlerin verimliliğinden, hizmet sunumunun etkinliğinden, tarafsızlık ilkesine riayet edilmesinden İdareye karşı sorumludur. İdare, bu amaca yönelik düzenleyici ve denetleyici faaliyetleri yürütür.

(6) GK görev alanındaki konularla ilgili aldığı kararları İdareye sunar. GK kararları tavsiye niteliğinde olup, İdare tarafından uygun görülerek onaylanmasını müteakip geçerlidir. İdare GK kararı olmaksızın GK görev alanındaki konularda karar alabilir, düzenleme yapabilir.

Gemiadamları Komisyonunun görevleri ve çalışması

MADDE 40 – (1) GK'nin görevleri şunlardır:

- a) GK'nin işleyişi ile ilgili kararlar almak ve bu kararların uygulanmasını takip etmek,
b) GK'nin işlemleri ile ilgili üçer aylık raporlar hazırlayarak İdareye sunmak,
c) Gemiadamı sınavlarının güvenilir, bağımsız, adaletli ve tarafsız bir şekilde maksadına uygun olarak yapılmasını sağlamak,

- ç) Sınavlara ilişkin soru bankası hazırlamak, yapılan itirazları incelemek ve sonuçlandırmak,
d) Gemiadamlarının elektronik ortamda yapılan yeterlik belgesi ve uzmanlık belgesi başvurularını incelemek,
e) İlgili gemiadamı belgelerini içeren gemiadamı cüzdanlarının basımının sağlanmasını koordine etmek.

(2) İdare, GK'nin faaliyetlerini yürütebilmesi için harcama yetkilisinin onayına bağlı olmak üzere; gerekli alt yapı, araç-gereç, hizmetin görüleceği yer ve ofis donanımı ile yardımcı personel ve benzeri ihtiyaçları karşılar.

(3) GK Başkanı ve üyeleri ile ilgili birimlerinde görev yapanların toplantı, sınav, soru hazırlamak, incelemek, sınav gözetmenliği, sınav komisyonu, soru itiraz komisyonu ve benzeri çalışmalarına ilişkin memuriyet mahalli dışındaki harcırahları 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre İdare tarafından karşılanır.

GK Başkan, başkan yardımcısı ve sekreteryasının görev ve sorumlulukları

MADDE 41 – (1) GK Başkanı, Komisyonun görev alanına giren konuları yürütmekle mükelleftir.

(2) GK Başkanı, İdareye karşı sorumludur.

(3) Başkan yardımcısı, Başkanın yokluğunda birinci fıkrada belirtilen görevleri başkan adına yürütmekle sorumludur.

(4) GK Sekreteryası; GK toplantılarına davet yazışmaları, toplantı gündem ve tutanakları ile İdareye sunulacak periyodik raporları hazırlar ve GK'nin görevlerine ilişkin benzer işleri yapar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Gemiadamı Olma Şartları, Başvuru, Kayıt, Sınav, Belgelendirme İşlemleri ve Sağlık Koşulları

BİRİNCİ BÖLÜM

Gemiadamı Olma ve Belgelendirme Şartları

Gemiadamı olabilme şartları

MADDE 42 – (1) Gemiadamı olabilmek için;

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak ya da Türkiye Cumhuriyetinde veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde denizcilik ile ilgili eğitim-öğrenim gören ve/veya mezun olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olmak ya da 25/9/1981 tarihli ve 2527 sayılı Türk Soylu Yabancıların Türkiye'de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun kapsamındaki Türk soylu yabancı olmak,

b) Bu Yönetmelikte belirtilen gemiadamı yeterlik dereceleri için ön koşul olan yaş, öğrenim derecesi, deniz hizmet süresi ve diğer gerekleri sağlamış olmak,

c) Sağlık durumunun deniz hizmetine elverişli olduğunu bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre belgelemek,

ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti suçu veya suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini aklama suçu veyahut göçmen kaçakçılığı veya insan ticareti, haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde cebir ve tehdit uygulanarak işlenen suçlar ile İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlardan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık suçlarından hükümlü bulunmamak,

d) 5237 sayılı Kanunun 188 inci, 190 ıncı ve 191 inci maddelerindeki suçlardan dolayı hakkında verilmiş bir mahkûmiyet veya güvenlik tedbiri kararı bulunmamak,
gerekir.

(2) Uzakyol kaptanı ve kaptan yeterliğine sahip olmak için, birinci fıkrada yer alan hükümlere ilave olarak, taksirli suçlar ve ertelenmiş mahkûmiyet kararları hariç olmak üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılması sınırından fazla süreli hapis cezası veya affa uğramış olsalar dahi, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terörün finansmanı suçlarından dolayı hürriyeti bağlayıcı ceza ile hüküm giymemiş olmak gerekir.

Gemiadamı yeterlik belgesi ve gemiadamı cüzdanı verilmesi

MADDE 43 – (1) Gemiadamı olabilmek için gerekli koşulları taşıyan kişilere gemiadamı yeterlik belgesi, gemiadamı uzmanlık belgeleri ve belge kanıtlarını da içeren gemiadamı cüzdanı verilir.

Gemiadamları eğitim belgelerinin verilmesi

MADDE 44 – (1) İçerikleri ve süreleri Yönerge ile belirlenen denizcilikle ilgili eğitimleri; İdare tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında gören gemiadamlarına İdare tarafından o eğitimlerin eğitim belgeleri verilir.

Yabancı uyruklu gemiadamlarının belgelendirilmesi

MADDE 45 – (1) Türkiye'de veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde İdarenin öngördüğü denizcilik eğitimi gören yabancı uyruklulara, eğitimlerine uygun olarak bu Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre yeterlik belgesi sınavlarına girme hakkı ve gördükleri eğitimlere uygun olarak da eğitim belgeleri verilir.

Yabancı ülke idarelerinden alınmış gemiadamları belgelerinin denklikleri

MADDE 46 – (1) Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu olup yabancı ülke idarelerinden alınmış yeterlik belgelerine sahip olan gemiadamlarının yeterlikleri;

a) Yeterlik alınan ülkenin, IMO'nun yayınladığı Sözleşme kurallarına tam uyum sağlayan ülkeler listesinde olması,

b) Yeterlik alınan ülke ile Sözleşmenin 1/10 kuralı uyarınca belgelerin tanınmasına ilişkin ikili anlaşma ya da protokol yapılmış olması,

c) Söz konusu yeterlik belgesinin, Sözleşmenin, 1/2 ve 1/9 kuralları ile Kod Bölümünün A-1/2 Kısımı uyarınca düzenlenmesi, ayrıca deniz hizmeti, eğitim-öğretim ve yeterlik ile ilgili kalite standartlarına uygun olması,

ç) Yabancı ülkeden alınan yeterlik belgesine esas eğitim ve belgelendirmenin doğrulanması, şartları göz önüne alınarak, Sözleşmenin 1/10 Kural ve Kod Bölümünün A-1/10 kısmına göre İdare tarafından uygun görülmesi halinde İdare tarafından onaylanır.

(2) Bu madde kapsamında yabancı ülke idareleri tarafından Sözleşmenin II/1, II/2, II/3, III/1, III/2, III/3, III/6, IV/2 ve VII/2 kurallarına göre verilen gemiadamı yeterlik belgeleri ile Sözleşmenin V/1-1 ve V/1-2 kurallarına göre kaptan ve zabitan sınıfı gemiadamlarına verilen gemiadamı uzmanlık belgeleri İdare tarafından doğrulanmak koşuluyla onaylanabilir.

(3) Yüksek Öğretim Kurulundan denklik belgesi almış olsa bile yabancı bir idareden alınmış bir yeterlik belgesi Türk gemiadamı belgesine dönüştürülemez, yurt dışında gördüğü eğitime istinaden Türk gemiadamı belgesi düzenlenmez.

Deniz hizmeti

MADDE 47 – (1) Gemiadamlarının deniz hizmetlerinin hesaplanması ve deniz hizmet çizelgelerinin düzenlenmesi ile ilgili hususlar, İdare tarafından belirlenir.

(2) Bu Yönetmelikte yeterlik belgelerinin verilmesinde ön koşul olan zorunlu deniz stajlarının eğitim gemilerinde gerçekleştirilmesi halinde, staj sürelerinin hesaplanmasında bu gemilerde geçirilen bir gün bir buçuk gün olarak kabul edilir. Eğitim gemisinin özelliği, niteliği, denizci eğitici sayısı ve seyir bölgesi gibi düzenlemeler, İdarece belirlenir.

Belgelerinin geri alınması ve yeniden verilmesi

MADDE 48 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yeterlik belgesi iptal edilen gemiadamının, gemiadamı cüzdanı ile gemiadamı yeterlik belgesi geri alınır ve bu durum Gemiadamları Bilgi Sistemine işlenir. Meslekten men edilenler hariç, gemiadamının bu Yönetmelikte belirtilen gerekli koşulları tekrar sağlaması durumunda gemiadamı cüzdanı ve gemiadamı yeterlik belgesi yeniden verilir.

Yeterliklerin geçerliklerinin yenilenmesi

MADDE 49 – (1) Kaptan, başmühendis/başmakineci, zabıt ve telsiz operatörleri yeterliklerinin geçerlik süreleri beş yıldır.

(2) Birinci fıkrada yer alan yeterliklere sahip gemiadamlarından,

a) Buldukları gemiadamı yeterlik derecesinde;

1) Son altmış ay içinde en az on iki ay süre ile veya,

2) Yeterlik belgelerinin süresinin bittiği tarihten önceki son altı ay içerisinde üç ay süre ile, deniz hizmeti yaptıklarını kanıtlamak ve,

b) Aşağıdaki;

1) Yönerge ile belirlenen yenileme sınavında başarılı olmak veya,

2) Yönerge ile belirlenen yenileme eğitimi görmek veya,

3) Geçerlilik süresi uzatılmayan yeterlik derecesinin bir altındaki yeterlik derecesinde, en az üç ay deniz hizmeti yapmak, bu deniz hizmetinde daha önce sahip olduğu yeterliğe uygun görevleri yerine getirmek ve deniz hizmetinden hemen sonra belgesini yenilemek,

4) Geçerlilik süresi uzatılmayan yeterlik derecesinde, bulunduğu geminin Donatım Yönergesine uygun personel listesine ilave olarak en az üç ay deniz hizmeti yaptığını belgelendirmek ve bu deniz hizmeti süresince asıl yeterlik derecesine uygun görevleri yerine getirmek,

c) İdarede, eğitim kurumlarında, denizcilik kamu ya da özel sektör kurum ve kuruluşları ile işyerlerinde veya İdare tarafından uygun görülüp onaylanan denizcilik ile ilgili kuruluşlarda son beş yıl içinde en az iki yıl süre çalıştığını belgelendirmek,

şartlarını sağlayan gemiadamlarının yeterlik belgelerinin geçerlilik süresi beş yıl uzatılır.

Bakanlık çalışanları ile ilgili hükümler

MADDE 50 – (1) Sınırlı vardiya zabiti veya sınırlı makine zabiti ya da daha üst bir yeterlik belgesine sahip olmaları kaydıyla;

a) Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında çalışanlar için, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlıkta geçirdiği süreler dâhil olmak üzere bu sürenin üçte biri deniz hizmeti olarak sayılır ve bu Yönetmelikte yeterlik belgesine ek olarak sahip olunması zorunlu tutulan diğer gemiadamı uzmanlık belgeleri doğrudan düzenlenir.

b) Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında en az 3 yıldır çalışmakta olanların, devlet kurumlarına ait gemilerde gemiadamı olarak çalışanların ve İdare tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarında en az 3 yıl görev yapan denizci eğitimcilerin sahip oldukları bu Yönetmeliğin ikinci kısım üçüncü bölümünde belirtilen belgeleri, süresi bitiminde herhangi bir işleme gerek kalmaksızın yenilenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Gemiadamı Sınavları

Gemiadamları sınavları

MADDE 51 – (1) Gemiadamı sınavları, İdarenin sınav salonlarında yapılır. Sınavların hangi yöntemle ve nerelerde yapılacağı İdare tarafından belirlenir. Sınav salonu; bilgisayar ve kamera sistemleri gibi teknolojinin gerektirdiği teçhizatlarla donatılır.

(2) Gemiadamı sınavları, GK tarafından oluşturulan Gemiadamı Sınavları Birimi tarafından yapılır. Birimin görevi; gemiadamı sınavlarının bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatın gereklerine uygun olarak düzenlenmesini, sınavlarda sorulacak soruların ve konuların uluslararası kural ve uygulamalara ve Yönergede belirtilen müfredata uygun bir şekilde yapılmasını sağlamak, soru bankaları oluşturmak, soruların güncellenmesi ve güvenli bir şekilde depolanmasını ve korunmasını sağlamaktır.

(3) Gemiadamlarının yeterliklerine göre sınavların yapılış şekli, başvuru, duyuru usul ve esasları, sınav türleri, not türleri, başarı esasları, soru seçimi, soru bankası oluşturulması, başarı değerlendirilmesi, itirazlar, sınav kuralları, sonuçların yayınlanması, sınav güvenliğinin sağlanması ve bunun gibi hususlar, Yönerge ile belirlenir. Sınav kurallarına uymayan adayın girmiş olduğu sınav iptal edilir. Aday sınav iptal tarihinden itibaren altı ay süre ile sınavlara giremez ve ayrıca bir gemiadamı yeterliğine sahip ise, Gemiadamları Disiplin Komisyonuna sevk edilir.

(4) Sınava girecek adaylardan alınacak ücret, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak İdarece belirlenir. Bu ücretler, bütçeye gelir kaydedilmek üzere İdarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe biriminin hesabına yatırılır.

(5) Sınavlara yapılacak itirazların incelenmesi için, sınav ücretinin % 25'ini geçmeyen ve İdarece belirlenmiş ücretin, Bakanlık Döner Sermayesi hesabına yatırılması zorunludur. Bu ücret itiraz edilen her soru için ayrı olarak yatırılır. İtiraz incelemesi sonucunda İdarenin kusurlu olduğu durumda ilgiliye itiraz ücreti İdare tarafından iade edilir.

(6) Sınavların iptali veya ertelenmesi halinde gemiadamları tarafından o sınavlar için yatırılan her türlü sınav harcı, rüsum, vergi ve benzeri ödeme gemiadamının isteği üzerine iade edilir veya kabul etmesi halinde sonraki sınavlarda mahsuplaştırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gemiadamı Sicil İşlemleri

Gemiadamı sicil işlemleri

MADDE 52 – (1) Gemiadamı yeterlik belgesi sicil kayıtları İdare tarafından bilgisayar ortamında Gemiadamları Bilgi Sisteminde tutulur. Gemiadamları Bilgi Sistemi, gemiadamlarının sicilleri ile ilgili kayıtların bulunduğu gemiadamı yeterlik belgesi kayıtlarından oluşur. Gemiadamının T.C. kimlik numarası, sicil numarası yerine geçer.

(2) Bir gemiadamı, ikamet ettiği yerin liman başkanlığını sicil limanı olarak seçer. İkamet ettiği ilde birden fazla liman başkanlığı varsa, o il içerisindeki istediği liman başkanlığını sicil limanı olarak seçebilir. İkamet ettiği yerde liman başkanlığı bulunmayan gemiadamı adayları, kendilerinin belirleyeceği başka bir liman başkanlığını sicil limanı olarak seçer. Gemiadamı, sicil limanı kaydını, sadece bir kez olmak üzere başka bir limana nakledebilir.

(3) Sicil kayıtları ile ilgili hususlar, İdare tarafından belirlenir.

Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi

MADDE 53 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen her türlü gemiadamı işlemine ilişkin başvurular, İdare tarafından kurulan Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi üzerinden yapılır. Bu başvurularla ilgili hususlar, İdare tarafından belirlenir.

(2) Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi kullanılmadan yapılacak gemiadamı başvuruları ve bu başvuruların değerlendirilmesi ile ilgili hususlar ile bu başvurularda istenecek belgeler, İdare tarafından belirlenir.

(3) Elektronik ortamda yapılan gemiadamları başvuruları, Gemiadamları Merkezinde incelenir.

(4) Gemiadamı cüzdanları, Gemiadamları Merkezinde bulunan Gemiadamı Cüzdan Basım Merkezi tarafından basılır. Gemiadamına düzenlenen gemiadamı cüzdanı, basımı yapıldıktan sonra posta yolu ile gemiadamının adresine gönderilir.

(5) İdare tarafından kurulan Gemiadamları Bilgi Sistemi, Gemiadamları Eğitim Bilgi Sistemi, Gemiadamları Sınav Sisteminde doğrulaması yapılan öğrenim, kurs, deniz stajı ve sınav sonucu gibi veriler geçerli kabul edilir ve bunlarla ilgili olarak başvuru sahibinden ayrıca belge istenmez.

(6) Diğer kamu kurum/kuruluşlarının elektronik ortamda sağladığı veri akışlarından doğrulanan öğrenim, sınav, adli sicil kaydı, sağlık raporu, nüfus kaydı, ikametgâh gibi bilgiler geçerli kabul edilir ve bununla ilgili olarak başvuru sahibinden ayrıca belge istenmez.

Gemiadamları yeterlik belgesi sicil kayıtları

MADDE 54 – (1) Gemiadamları yeterlik belgesi sicil kayıtları İdare tarafından bilgisayar ortamında tutulur.

Gemiadamı cüzdanı ve gemiadamı yeterlik belgesi

MADDE 55 – (1) Gemiadamları Bilgi Sistemine kayıt edilen ve bu Yönetmelikte belirtilen yeterlik seviyelerine göre gemiadamı cüzdanı alacak olan gemiadamına, harcı alındıktan sonra İdarenin uygun gördüğü şekilde, gemiadamı yeterlik belgesini de içerecek şekilde düzenlenen, fotoğraflı ve Türkçe ve İngilizce olarak düzenlenmiş beş yıl süreli gemiadamı cüzdanı verilir.

(2) Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi üzerinden yapılan başvurularda, kaptan ve güverte zabıtları, başmakine/başmühendis ve makine zabıtları, telsiz zabıtları ve elektro-teknik zabıtları yeterliklerinin doğrulamaları elektronik veri tabanı üzerinden İdare tarafından, diğer yeterlikler ile gemiadamı uzmanlık belgesi ve belge kanıtlarının doğrulamaları Gemiadamları Komisyonunca yapılır.

(3) Gemiadamı cüzdanı düzenlenmesi uygun görülen gemiadamlarının gemiadamı yeterlik belgesi, gemiadamı uzmanlık belgesi ve belge kanıt bilgileri, İdare tarafından kurulan veritabanı üzerinden elektronik ortamda gemiadamı cüzdanlarının basımının yapıldığı birime gönderilir.

(4) Gemiadamı sınavlarına giren ve sınavı başararak yeterlik derecesini yükselten gemiadamı, yeni gemiadamı yeterlik belgesi kendisine verinceye kadar, eski gemiadamı yeterlik belgesi ile çalışabilir. Gemiadamı Yeterlik Belgesi gemiadamı cüzdanına kayıtlı olan gemiadamlarının, eski yeterliklerinin yer aldığı cüzdan sayfası iptal kaşesi ile iptal edildikten sonra gemiadamının hak kazandığı yeni yeterlik belgesi, gemiadamı cüzdanının yeni bir sayfasına işlenir.

(5) Bu Yönetmelik kapsamında yeterlik belgesi, gemiadamı cüzdanı ve diğer gemiadamı belgelerini almaya hak kazanmış olan gemiadamı, belgelerini düzenlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde almak zorundadır. Belgelerini almayan gemiadamının, aynı belgeleri alabilmek için bu Yönetmelikte öngörülen şartları yeniden yerine getirmesi gerekmektedir.

Askerlikten ayrılanların işlemleri

MADDE 56 – (1) Askerlik görevini Deniz Kuvvetleri Komutanlığına veya Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı gemilerde yapan erlerin, terhis oldukları gemi komutanları tarafından verilen er hizmet belgeleri ile başvuruları durumunda, bu Yönetmelik hükümleri uyarınca işlemleri yapılır.

(2) Deniz Kuvvetlerinden veya Sahil Güvenlik Komutanlığından emekli olan ya da ayrılan subay ve astsubaylardan, bu Yönetmelik hükümlerine göre gemiadamı cüzdanı ile gemiadamı yeterlik belgesi almak için bu Yönetmeliğe uygun olarak başvuranların;

a) Güncel servis belgesi,

b) Deniz Harp Okulu ya da Deniz Astsubay Sınıf Okulu ya da Astsubay Meslek Yüksekokulu diploması,

c) Bonservis ve kurs belgeleri,

ç) Yönetmelik hükümlerine göre alabilecekleri gemiadamı yeterlik derecesi için öngörülen eğitim-öğretim konularında eksiklikleri bulunması halinde yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından alacakları kurs başarı belgeleri, ile başvuruları durumunda, bu Yönetmelik hükümleri uyarınca işlemleri yapılır.

Gemiadamı olmaktan feragat, gemiadamının vefatı ve yeterlik belgesinin zayi olması

MADDE 57 – (1) Gemiadamlarından;

a) Gemiadamı olmaktan vazgeçenlerin, talepleri halinde, Gemiadamları Bilgi Sisteminden kayıtları silinir.

b) Ölen gemiadamlarının gemiadamı cüzdanı, gemi kaptanı, donatanı ya da ailesi tarafından en yakın liman başkanlığına teslim edilir. İdare Gemiadamları Bilgi Sisteminden ilgilinin kaydını siler. Gemiadamı cüzdanı imha edilir.

c) Gemiadamı cüzdanını kaybeden gemiadamının başvurması durumunda Cumhuriyet Savcılığı soruşturmasını müteakip süresi dolmuşsa sağlık yoklaması yaptırılır. Gemiadamı cüzdanı düzenlenmesi ve ilgiliye teslimi bu Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre yapılır.

ç) Gemiadamı cüzdanının kullanılmayacak ölçüde eskimesi ya da yıpranması durumunda Cumhuriyet Savcılığı soruşturması dışında (c) bendinde belirtilen tüm işlemler aynen yapılarak gemiadamının gemiadamı cüzdanı yenilenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gemiadamlarının Sağlık Durumları ile İlgili Kurallar

Gemiadamlarının sağlık yoklamaları

MADDE 58 – (1) Gemiadamları, Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan Gemiadamları Sağlık Yönergesi hükümlerine göre iki yılda bir periyodik sağlık yoklaması yaptırırlar.

(2) İlk kez gemiadamı olacakların sağlık yoklamaları ile iki yılda bir tekrarlanan sağlık yoklamaları, Gemiadamları Sağlık Yönergesi hükümlerine göre yetkilendirilen kamu ve özel sağlık kuruluşlarında yapılır.

(3) Liman başkanlıkları; sağlık durumlarından kuşku duyulan ya da hasta oldukları bildirilen gemiadamlarından, sağlık durumlarının denizde çalışmalarına engel olup olmadığının belirlenmesi amacıyla sağlık yoklaması yaptırılmalarını isteyebilir.

(4) 200 GT'den küçük olan gemilerde çalışan gemiadamları ile balıkçı gemilerinde çalışan gemiadamlarının tabi olacakları sağlık raporları, sürücü olur raporu düzenlemeye yetkili kamu veya özel sağlık kuruluşlarından veya Sağlık Bakanlığı Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün birimlerinden alınır. Bu sağlık raporları, beş yıl geçerlidir. Rapor düzenlenmesinde, B sınıfı sürücü belgelerinin düzenlenmesinde esas alınan sağlık şartları veya raporun Sağlık Bakanlığı Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nden alınması durumunda anılan Genel Müdürlüğü'nün belirleyeceği standartlar geçerlidir. Göz muayenesinde renkkörü olduğu veya gece körlüğü olduğu tespit

edilenler gemiadamı olamazlar. Balıkçı gemisi güverte tayfası yeterliği dışında, bu madde kapsamında olan gemiadamları, ilk kez gemiadamı olurken ikinci fıkra hükümlerine uygun sağlık raporu almak, bu fıkra kapsamı dışındaki gemilerde çalışmaları halinde ise, Gemiadamları Sağlık Yönergesine göre iki yıllık sağlık raporlarını almak zorundadırlar.

(5) Gemiadamının sahip olduğu Gemiadamı Sağlık Yoklama Belgesi veya sağlık raporunun geçerlilik süresinin geminin seferi sırasında bitmesi durumunda veya acil durumlarda, Sözleşmeye taraf olan başka bir ülkenin sağlık kuruluşlarının bulunduğu bir sonraki limana kadar, gemiadamının süresi biten Gemiadamı Sağlık Yoklama Belgesi veya ilgili liman idaresince sağlık raporundaki koşulları taşıdığına kanaat getirilmesi durumunda, gemiadamının seferine izin verilebilir ancak bu süre üç ayı aşamaz.

(6) Denizde çalışmaya engel sakatlıklar ve hastalıklar, sağlık yoklaması sonuçları ve sonuçlara itiraz ile ilgili usul ve esaslar, Gemiadamları Sağlık Yönergesi ile belirlenir.

On sekiz yaşından küçük gemiadamlarının sağlık yoklamaları

MADDE 59 – (1) On sekiz yaşından küçük olan gemiadamları, Gemiadamları Sağlık Yönergesi ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 77 Sayılı Çocukların ve Gençlerin İşe Elverişlilik Yönünden Sağlık Yoklaması Olmalarına İlişkin Sözleşme hükümleri göz önüne alınarak her yıl periyodik sağlık yoklaması yaptırılırlar.

(2) On sekiz yaşından küçük olan gemiadamlarının, “Gemiadamı Olur” kararlı sağlık raporunda ve her yıl tekrarlanan sağlık yoklamalarında deniz hizmetine elverişli olduğu ve bu hizmetler dolayısı ile sağlık durumunda bozulma olmayacağına açıkça belirtilmesi zorunludur.

BEŞİNCİ KISIM

Gemiadamlarının Vardiya Tutma Kuralları, Denizcilik İşletmelerinin Sorumlulukları, Disiplin İşlemleri, Eğitim Kurumlarına İlişkin İdari Tedbirler

BİRİNCİ BÖLÜM

Gemiadamlarının Vardiya Tutmaları ile İlgili Kurallar ve Denizcilik İşletmelerinin Sorumlulukları

Gemiadamlarının vardiya tutma kuralları

MADDE 60 – (1) Denizcilik işletmeleri, gemide vardiya tutma ile ilgili düzenlemeleri, vardiya tutacak gemiadamlarının yorgun düşerek verimliliklerini azaltmayacak bir biçimde ve aşağıdaki esaslara uygun olarak yaparlar:

a) Gemide vardiya tutan gemiadamları ile emniyet, kirliliğin önlenmesi ve güvenlikle ilgili görevleri bulunan gemiadamlarının;

1) Günde en az on saat, yedi günlük bir periyot içerisinde en az yetmiş yedi saat dinlendirilmesi zorunludur.

2) Birbirini takip eden dinlenme periyotları arasındaki süre on dört saati aşamaz.

3) Günlük dinlenme süreleri en fazla iki bölüme ayrılabilir. Bu halde dinlenme sürelerinden biri altı saatten az olamaz.

4) Günde en az on saat olan dinlenme süresi, acil durum ve role talimleri gibi olağandışı durumlarda altı saatten az olmayacak biçimde kısaltılabilir. Ancak kısaltılan dinlenme süresinin dinlenme saatlerini minimum seviyede böylecek ve yorgunluk yaratmayacak şekilde olması gerekir. Toplam dinlenme süresi haftada yetmiş yedi saatten az olamaz.

5) On sekiz yaşın altındaki gemiadamları gece vardiya tutamaz. Gece, en geç saat 20.00’de başlayarak en erken saat 06.00’a kadar geçen ve her halde en fazla on bir saat süren dönemdir.

b) Vardiya tutma çizelgeleri gemide herkesin kolayca görebileceği yerlerde asılır. Çizelgeler gemi operasyonun yürütüldüğü dilde ya da dillerde ve İngilizce olarak standart hale getirilmiş bir biçimde oluşturulur.

c) Bir gemi adamının vazifeye çağrılmasının zorunlu olması durumunda, gemiadamının normal dinlenme süresi vazifeye çağrılması sebebiyle kesintiye uğradıysa gemiadamına uygun bir dinlenme süresi verilir.

ç) Gemiadamlarının kullandıkları günlük dinlenme süreleri gemi operasyonunun yürütüldüğü dilde ya da dillerde ve İngilizce olmak üzere standart hale getirilmiş bir biçimde, kayıt altına alınır. Gemiadamlarına, kaptan tarafından ya da kaptanın yetkilendirdiği bir gemiadamı ve ilgili gemiadamı tarafından onaylanmış bu kayıtlardan birer kopya verilir.

d) Bu madde hükümleri, geminin, gemideki kişilerin ya da yükün acil durumlardaki emniyeti ya da denizde kurtarılmayı bekleyen diğer gemilere ya da şahıslara destek vermek için kaptanın geçerli herhangi bir süreyle gemiadamı görevlendirme hakkını elinden alamaz. Buna uygun olarak, kaptan dinlenme saatleri çizelgesindeki programı erteleyebilir ve normal duruma dönülene kadar herhangi bir gemiadamının gerekli olduğu şekilde herhangi bir süre boyunca çalışmasını şart koşabilir. Normal duruma döndükten sonra, uygulanabildiği ölçüde gemi kaptanı, planlanmış dinlenme saatlerinde çalışmış olan tüm gemiadamlarının uygun bir dinlenme süresi boyunca dinlenmesini sağlar.

e) Dinlenme süresinin herhangi bir yedi günlük süre boyunca yetmiş saatten az olmaması koşuluyla, bu fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen yedi günlük bir periyot içerisinde en az yetmiş yedi saatlik dinlenme süresinde ve aynı bendin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde gerekli kılınan dinlenme süresinde istisna verilebilir. Bu istisnaların uygulanması aşağıdaki şekillerde olur:

1) Bu maddede belirtilen yedi günlük bir periyot içerisinde en az yetmiş yedi saatlik haftalık dinlenme süresinde uygulanabilecek istisnai durumlara birbirini takip eden iki haftadan uzun süreyle izin verilmez. Gemide gerçekleşecek iki istisnai dönem arasındaki aralık, istisna süresinin iki katından az olamaz.

2) Bu maddede belirtilen günde en az on saatlik dinlenme süreleri biri en az altı saat olmak üzere ve geriye kalan her iki periyodun da bir saatten az olmaması koşuluyla üç periyottan fazla parçaya bölünemez. Birbirini takip eden dinlenme süreleri arasındaki süre on dört saati aşamaz. İstisnalar, herhangi yedi günlük periyotta iki adet yirmi dört saatlik periyodu aşamaz.

3) Bu madde kapsamında verilen istisnaların hangi koşullar altında verilebileceği, İdare tarafından duyurulur.

f) Gemilerde aşırı alkol kullanımını önlemek için nefeste saptanacak kan alkol seviyesi (BAC) % 0,05 ya da 0,25 mg/l oranından fazla olmaz.

Gemiadamlarının vardiya tutma düzenlemeleri

MADDE 61 – (1) Denizcilik işletmelerince, Sözleşmenin Kod-A bölümünde belirtilen;

- a) Sefer planlama ilkeleri,
- b) Vardiya tutma ilkeleri,
- c) Gözcülük ilkeleri,
- ç) Vardiya teslim alma ve teslim etme ilkeleri,
- d) Kısıtlı görüş durum ilkeleri,
- e) Kılavuz ile seyir ilkeleri,
- f) Demir vardiyası ilkeleri,
- g) Makine dairesi vardiyası ilkeleri,
- ğ) Haberleşme vardiyası ilkeleri,
- h) Liman vardiyası ilkeleri,

gereklerine göre oluşturulacak gemiadamlarının vardiya tutma düzenlemelerine uygun olarak, gemide seyir vardiyasından sorumlu zabıtlar ile makine vardiyasından sorumlu mühendis/makinistlerin vardiya tutmaları sağlanır.

Denizcilik işletmelerinin sorumlulukları

MADDE 62 – (1) İdare, Sözleşmenin I/14 Kuralı ve Kod Bölümünün A-I/14 Kısmı hükümleri uyarınca, denizcilik işletmelerinin gemilerindeki gemiadamlarının hizmet içi görevlendirilmelerine ilişkin sorumluluğu bu işletmelere vererek, bunlardan;

- a) Gemilerinden herhangi birine atanan her bir gemiadamının, Sözleşmenin ilgili hükümleri uyarınca ve İdare tarafından saptandığı şekilde bir yeterlik belgesi ve/veya gemiadamı cüzdanı taşımasını,
- b) Gemilerinin Donatım Yönergesine uygun olarak donatılmasını,
- c) Gemiadamları ile ilgili dokümanlar ve belgelerin gemide bulunmasını ve kolayca erişilebilir olmasını, bu bilgilerin gemiadamlarının deneyimlerini, eğitimlerini, sağlık durumlarını ve atandığı görevlerdeki yeterliklerini gösterecek mahiyette olmasını,
- ç) Gemiadamlarının, normal veya acil görevleri ile ilgili olarak, gemideki bütün düzenlemeleri, tesisleri, aygıtları, yöntemleri ve geminin özelliklerini bilmesini,
- d) Gemiadamlarının, acil durumlarda güvenlik, kirlenmenin önlenmesi veya azaltılması için görevlerini yerine getirmede etkin olarak iş birliği yapmalarını,
- e) Gemilerinden herhangi birine atanan her bir gemiadamının, Sözleşmenin gerektirdiği tazeleme ve güncelleme eğitimlerini almış ve iş sağlığı ve güvenliği alanında gerekli bilgi sahibi olmasını,
- f) Uluslararası Denizde Can Emniyeti Sözleşmesi (SOLAS 74) Bölüm 5, Kural 14 paragraf 3 ve 4 uyarınca, gemilerinde daima etkili sözlü iletişim olmasını, sağlamalarını ister.

Gemiye yeni atanan gemiadamları ile ilgili sorumluluklar

MADDE 63 – (1) Denizcilik işletmeleri; gemiye yeni atanan gemiadamları ile ilgili olarak; kaptanlar ve gemi personelinden her birinin, 62 nci maddede belirtilen yükümlülüklerini tam ve etkin olarak yerine getirmeleri ve geminin güvenli işletilmesine bağlı olarak her türlü tedbiri almakla sorumludur.

(2) Denizcilik işletmeleri, Sözleşmenin geçerli olduğu her geminin kaptanına, gemide yeni işe alınan bütün gemiadamlarının gemideki aygıtları, işletim yöntemlerini ve görevlerini iyi yapabilmeleri için gereken diğer düzenlemeleri, bu görevler kendisinden istenmeden önce tanınmasını sağlamak amacıyla izlenecek ilkeleri ve yöntemleri içeren yazılı bir talimat verir. Bu talimatın usul ve esasları aşağıda belirtilmiştir:

a) Yeni işe alınan gemiadamına;

1) Gemiadamının kullanacağı veya çalıştıracağı belli aygıtları,

2) Gemiadamının verilen görevleri iyi yapması için bilmesi gereken gemiye ait vardiya, güvenlik, çevre koruma ve acil durum yöntemleri ve düzenlemelerini, tanıma fırsatı vermek için uygun bir zaman verilir.

b) Denizcilik işletmeleri, gemiye yeni atanan personelin gemi ile ilgili temel bilgileri anlayabilmesi için, gemiadamının anladığı dilden kendisine rehberlik yapacak yeterlikte birinin atanmasını sağlar.

c) Denizcilik işletmeleri, ro-ro yolcu gemilerinde belirli görevlere ve sorumluluklara sahip kaptanlar, zabıtlar ve diğer personelin üstlenecekleri görevlere ve sorumluluklara uygun becerileri kazanmaları için görev başı intibak eğitimini tamamlamalarını sağlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Gemiadamları Disiplin İşlemleri

Gemiadamları Disiplin Komisyonu

MADDE 64 – (1) İdare tarafından gemiadamı yeterlik belgesi, GMDSS Telsiz Operatör Yeterlik Belgesi veya uygunluk onay belgesi verilmiş gemiadamlarının Türk veya yabancı bayraklı gemilerdeki hizmetleri sırasında herhangi bir şekilde tespit veya rapor edilen mesleki yetersizlikleri, disiplinsizlikleri, denizcilik örf ve adetlerine, teamüllere, denizcilik terbiyesine ve çalışma disiplinine uygun olmayan davranışları ile görevi ihmalleri veya kasıtlı kötü davranışları, Gemiadamları Disiplin Komisyonunca incelenir.

(2) Gemiadamları Disiplin Komisyonu; İdareyi temsilen Genel Müdür, ilgili genel müdür yardımcısı ve daire başkanı olmak üzere üç kişi, denizcilikle ilgili meslek kuruluşlarını temsilen denizcilikle ilgili 4 yıllık fakülte mezunu uzakyol kaptanı ve uzakyol başmühendisi yeterliğine sahip olmak üzere iki kişi, işçi sendikalarını temsilen bir kişi, işveren sendikalarını temsilen bir kişi olmak üzere toplam 7 kişiden oluşur.

(3) Gemiadamları Disiplin Komisyonunun başkanlığını Genel Müdür yürütür. İdare, komisyon teşkili için, ikinci fıkrada belirtilen denizcilikle ilgili meslek kuruluşları, işçi sendikaları ve işveren sendikalarından biri asil ve biri yedek üye olmak üzere isim listesi gönderilmesini talep eder. Bu kurum ve kuruluşlar tarafından bildirilen isimler komisyon üyesi olarak belirlenir. Komisyon üyeleri iki yıl için seçilir ve süresi bitenler yeniden seçilebilir.

(4) Gemiadamları Disiplin Komisyonu, İdare tarafından gerekli görülen durumlar haricinde, başvuru sayısının en az beş olması halinde ayda en çok bir defa, disiplin hususlarını değerlendirmek üzere de yılda en az bir defa ayrıca toplanır. Komisyonun sekretaryası İdare tarafından yürütülür.

(5) Gemiadamlarının mevzuata, denizcilik örf ve adetlerine, teamüllerine, denizcilik terbiyesine ve çalışma disiplinine uygun olmayan davranışları ile görevi ihmalleri veya kasıtlı kötü davranışları; gemi işleticisi, gemi donatıcı veya liman başkanı tarafından doğrudan İdareye bildirilir veya İdare tarafından doğrudan tespit edilebilir. Birinci fıkrada belirtilen hususlarda yapılan tespitler, raporlar, tutanaklar, bilgi ve belgeler ilgililerince Gemiadamları Disiplin Komisyonunda görüşülmek üzere İdareye sunulur. Ayrıca yurtdışında yabancı denizcilik idareleri tarafından yapılan denetim ve kontrollerde ortaya çıkan gemiadamı yetersizlikleri, kusur ve kabahatleri ile müeyyide gerektiren benzer durumlar da bu Komisyon tarafından değerlendirilir.

(6) İdare, gelen bildirimlerin görüşülmesi ve değerlendirilmesi için, dördüncü fıkrada belirtilen süreler dâhilinde Gemiadamları Disiplin Komisyonu üyelerini toplantıya çağırır.

(7) Gemiadamları Disiplin Komisyonu tarafından, bu madde kapsamında İdareye yapılan bildirimlere muhatap gemiadamının savunması talep edilir. Gemiadamının savunması ile diğer bilgi ve belgeler, Gemiadamları Disiplin Komisyonunca değerlendirilir. Yapılan değerlendirmenin sonucuna göre Komisyon 65 inci maddede belirtilen idari yaptırımlardan hangisinin uygulanacağına dair raporunu İdareye sunar. İdare tarafından söz konusu raporda yer alan kararlar uygulanır.

(8) Hakkında kesinleşmiş mahkeme kararı olan gemiadamlarının durumu; Gemiadamları Disiplin Komisyonu raporu beklenmeden İdare tarafından 65 inci maddeye göre değerlendirilir.

(9) İdare, gelen talebin muhteviyatına göre gerekli gördüğü hallerde, Komisyon raporunu beklemeksizin tedbir amaçlı olarak 65 inci maddede belirtilen şekilde yeterlik belgesinin askıya alınması işlemini uygulayabilir.

Gemiadamlarına ilişkin idari tedbirler

MADDE 65 – (1) Gemiadamlarının mevzuata, denizcilik örf ve adetlerine, teamüllerine, denizcilik terbiyesine ve çalışma disiplinine uygun olmayan davranışları ile görevi ihmalleri veya kasıtlı kötü davranışları ve gemilerin yola elverişlilik bakımından donatılmaları ile ilgili gerekleri yerine getirmeyen gemiadamları hakkındaki idari tedbirler aşağıdaki hususlar doğrultusunda Gemiadamları Disiplin Komisyonu tarafından belirlenmiş usul ve esaslar çerçevesinde uygulanır:

a) Gemiadamları Disiplin Komisyonu; gemiadamlarının denizcilik örf ve adetlerine, teamüllere, denizcilik terbiyesine, çalışma disiplinine uygun olmayan davranışları ile görevi ihmalleri veya kasıtlı kötü davranışları halinde kusurun ağırlık derecesi ile ihmal veya kasıt unsurlarının varlığına göre ihtar veya yeterlik belgesini altı aya kadar askıya alma müeyyidelerinden birine karar verir.

b) Gemiadamları Disiplin Komisyonu; gemiadamının sadakat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranışları ile mesleki yetersizliğine ilişkin durumlarda kusurun ağırlık derecesi ile ihmal veya kasıt unsurlarının varlığına göre ihtar, yeterlik belgelerinin altı aya kadar askıya alınması, bir alt yeterliğe indirilmesi, belirli konularda yeniden eğitime tabi tutulması müeyyidelerinden bir veya birkaçına karar verir.

c) Gemiadamları Disiplin Komisyonu; denizde can ve mal emniyetinin sağlanmasına yönelik geminin sevkine ve teknik idaresine ilişkin kusurlar halinde kusurun ağırlık derecesi ile ihmal veya kasıt unsurlarının varlığına göre ihtar, yeterlik belgelerinin altı aya kadar askıya alınması, yeterlik belgelerinin bir alt yeterliğe indirilmesi, belirli konularda

yeniden eğitime tabi tutulması, yeterlik belgesinin iptali veya ilgilinin denizde çalışmaktan men edilmesi gibi müeyyidelerinden bir veya birkaçına karar verir.

ç) Bu Yönetmelikte geçen her türlü gemiadamı yeterlik belgesi, uzmanlık belgesi, belge kanıtı, gemiadamı cüzdanı, uygunluk onay belgesi ve eğitim belgelerini sahtecilik yoluyla elde ettiği anlaşılan Türk veya yabancı uyruklu gemiadamlarının bu belgeleri iptal edilir. Bu belgelerin yurt dışından temin edilmesi halinde belgelere el konulur ve ilgili idaresine bildirimde bulunulur. Sahte belge taşıyan gemiadamı, İdare tarafından ilgili adli ve idari makamlara bildirilir. Sahtecilik ile ilgili suçtan aklanıncaya kadar İdare tarafından yapılması gereken gemiadamı işlemleri yapılmaz.

d) Liman devleti kontrollerinde başka bir denizcilik idaresince belgelendirilmiş gemiadamının mesleki yetersizliğinin Türk limanlarında tespit edilmesi halinde, böyle bir gemiadamının sefere devam etmesine izin verilmez ve ilgili denizcilik idaresine ihbarda bulunulur.

e) Belgesi askıya alınmış olmasına rağmen gemide görev aldığı tespit edilen gemiadamının belgesi iptal edilir ve yirmi dört ay boyunca bu Yönetmelik kapsamında hiçbir belge düzenlenmez. Ayrıca, hakkında cezai işlem yapılması için adli makamlara suç duyurusunda bulunulur.

f) İdare, sağlık durumlarından kuşku duyulan ya da hasta oldukları bildirilen gemiadamlarına, sağlık durumlarının denizde çalışmalarına engel olup olmadığını belirlenmesi amacıyla sağlık yoklaması yaptırabilir.

g) Yönetmelikte geçen her türlü gemiadamı yeterlik belgesi, uzmanlık belgesi, belge kanıtı ve gemiadamı cüzdanına sahip olmak için gerekli deniz hizmet belgesi, eğitim belgesi, sağlık belgesi, adli sicil raporu gibi bilgi ve belgeleri;

1) İdareyi aldatacak şekilde değiştiren, sahte olarak üreten,

2) Sahte bilgi ve belgeleri bu özelliğini bilerek ve kasıtlı olarak İdareye gönderen veya beyan eden,

kişilerin, bu yolla sahip olduğu tüm gemiadamı belgeleri iptal edilir. Bu şekilde iptal edilen gemiadamı belgelerinden önce sahip olduğu gemiadamı belgeleri ile ilgili olarak, bu madde kapsamında işlem yapılması için Gemiadamları Disiplin Komisyonuna sevk edilir. Bu gemiadamları gerekli yasal işlemlerin yapılması için adli makamlara bildirilir. Sahtecilik ile ilgili suçtan aklanıncaya kadar İdare tarafından, iptal edilen gemiadamı yeterliğine ilişkin yapılması gereken gemiadamı işlemleri yapılmaz.

(2) Gemiadamı Disiplin Komisyonu, gemiadamına uygulanacak idari yaptırımlarla ilgili değerlendirmeyi yaparken aşağıdaki usul ve esasları gözönüne alır:

a) Gemiadamına ihtar cezası verilecek haller:

1) Atandığı gemiye kendisine verilen süreden sonra geç katılmak,

2) Seyir veya liman vardiyasına süreklilik arz edecek şekilde geç kalmak,

3) Diğer gemi personelini rahatsız edecek şekilde tavır ve davranışlarda bulunmak,

4) Gemide görev yaparken limanlarda kendisine verilen izin sürelerini geçirerek gemiye geç katılmak,

5) Gemideki diğer personelin çalışmasına uygunsuz şekilde müdahale etmek,

6) Kaptan veya yetkili kişinin izni olmaksızın gemiye, gemi personeli harici bir kişiyi getirmek,

7) Gemideki yolcu, müşteri veya tedarikçilerden herhangi bir komisyon veya maddi fayda sağlamak üzere talepte bulunmak,

8) Liman geçiş kartları veya kimlik kartını kasıtlı olarak kötüye kullanmak,

9) Taşındığı yük nedeniyle yangın veya patlama riski olan ve gemi kaptanı veya denizcilik işletmesi tarafından gemiadamlarına özel olarak yasak konulmuş geminin tamamında veya belirli bölümlerinde; sigara içmek, açık ateş yakmak veya çakmak kullanmak, Gemi Kaptanı tarafından onaylanmamış aydınlatma kaynağı kullanmak,

10) Amirleri tarafından verilen görevleri ihmal etmek,

11) Geminin diğer personeline ciddi zarar verecek veya geminin seferini engelleyecek ölçüde olmayan benzeri ihlallerde bulunmak,

12) Gemiye bayrak devleti veya liman devleti kontrolü yapmak için gelen denetim görevlilerine, uygun olmayan davranışlarda bulunmak, denetim sırasında bu görevlilere ve diğer gemi personeline gereken teknik desteği sağlamamak,

13) Seyir veya liman vardiyasında yapmakla yükümlü olduğu periyodik kontrol ve işleri aksatmak,

14) Gemide yapılan talimlere ve acil durum tatbikatlarına katılmamak, gereken önemi vermemek.

b) Gemiadamına yeterlik belgesinin askıya alınması cezası verilecek haller:

1) Başka bir personele kasten şiddet uygulamak,

2) Amirleri tarafından verilen emre kasten uymamak,

3) Amirleri tarafından verilen görevi kasıtlı olarak ihmal etmek,

4) Geminin, gemi personelini, geminin yükünü veya deniz çevresini tehlikeye atan davranışlarda bulunmak,

5) Kabul edilebilir sebepler haricinde; amiri tarafından göreve çağrıldığında göreve hazır bulunmamak, görevde olması gereken yerde bulunmamak, görev başında uyumak,

6) Alkol veya uyuşturucu etkisiyle görevini uygun şekilde yapmamak veya göreve gelmemek,

7) Gemideki sosyal refahı etkileyecek şekilde diğer personele taciz, sindirme ve baskı uygulamak,

8) Gemi kaptanı veya yetkili başka bir kişinin izni ve rızası olmadan gemide bir saldırı amaçlı silah bulundurmak,

9) Gemiye kaçak olarak binilmesine yardım etmek,

10) Gemiye bayrak devleti veya liman devleti kontrolü yapmak için gelen denetim görevlilerine kasten yardımcı olmamak, gemide kontrol edilen cihaz veya ekipman çalışır durumda olmasına rağmen denetim görevlisinin istediği şekilde çalıştırmamak veya kullanmamak,

11) Gemi Kaptanı tarafından, Sözleşmede uygun yeterlik belgesine sahip gemiadamları tarafından yapılması özellikle belirtilen herhangi bir görev veya hizmetin, ilgili belgeye sahip olmayan bir gemiadamınca yapılmasına izin verilmesi.

c) Gemiadamına yeterlik belgesinin bir alt yeterliğe indirilmesi cezası verilecek haller:

1) Geçerli bir nedeni olmaksızın gemiye katılmayı veya sefere çıkmayı reddetmesi ya da geminin sefere hazırlanması ve sefere çıkmadan önceki herhangi bir 24 saatlik bölümünde gemide bulunmaması veya yeterli bir sebebi olmaksızın gemide olmaması veya görevini terk etmesi,

2) Gemiadamı sözleşmesi tamamlanmadan geminin limandan ayrılmasından sonra haksız olarak işi bırakması,

3) Gemide yapması gereken görevi veya amirleri tarafından verilen görevleri mesleki yetersizlik nedeniyle yerine getirememesi.

ç) Gemiadamına yeterlik belgesinin iptali veya ilgilinin denizde çalışmaktan men edilmesi cezası verilecek haller:

1) Diğer gemiadamlarından biri veya birkaçını organize ederek emre itaatsizlik, görevi ihmal etmek veya geminin seyrüseferine engel olmak,

2) Kaçakçılık yaptığıının mahkeme kararı ile tespiti,

3) Gemide bulunan personele yönelik istenmeyen uygunsuz cinsel içerikli söylemler gibi sözel veya fiziksel davranışlarda bulunmak,

4) Kasten ve makul sebep olmaksızın gemiye hasar vermek, gemideki herhangi bir mala zarar vermek veya gemideki herhangi bir malı denize atmak,

5) Geçerli bir mazereti olmaksızın gemiyi terk etmek,

6) Gemiadamının herhangi bir kursa gitmeden, kendisini kursa gitmiş gibi göstererek ilgili gemiadamı belgelerini aldığıının tespit edilmesi.

(3) İkinci fıkrada belirtilen durumlarda gemiadamının hangi eğitimleri tekrar alması gerektiğine dosya bazında konusuna göre Gemiadamları Disiplin Komisyonunca karar verilir.

(4) Bir alt yeterliğe indirilen gemiadamı, eski yeterliğine yükselmek için bu Yönetmelikte belirtilen ilgili yeterliğe yükselmek için gerek deniz hizmeti, eğitim ve sınav gibi hususları tekrar yerine getirmek zorundadır.

(5) Gemiadamları Disiplin Komisyonu, sahtecilik nedeni ile yeterliği iptal edilen gemiadamı hakkında iptal tarihinden itibaren 4 yıl, bu maddede belirtilen diğer sebeplerle yeterliği iptal edilen gemiadamı hakkında iptal tarihinden itibaren 2 yıl geçmesi koşuluyla gemiadamının sınava yeniden katılması yönünde karar verebilir. Söz konusu sınavı başarı ile tamamlayan gemiadamına, o yeterliğin en alt kademesinde yer alan yeterlik belgesi verilir.

(6) Gemiadamları hakkında yeterlik belgesinin askıya alınması kararı verildiği durumlarda, bu karar tarihinden itibaren otuz altı ay içerisinde, bu kusurların her birinin tekrarında askıya alınma süresi iki kat artırımlı olarak uygulanır. İhtar cezası gerektiren kusurlar hariç, ilk ihlale ilişkin idari tedbir karar tarihinden itibaren otuz altı ay içerisinde hakkında üçüncü kez idari tedbir kararı alınanların İdare tarafından verilen bütün gemiadamı yeterlik belgeleri ve gemiadamı uzmanlık belgeleri iptal edilir.

(7) İhtar cezası verilen gemiadamlarının, karar tarihinden itibaren on iki ay içerisinde ikinci kere ihtar cezası almaları durumunda yeterlik belgeleri altı ay süre ile askıya alınır.

(8) Türk bayraklı gemilerin yabancı ülkelerde tabi olduğu liman devleti kontrollerinde eksikliklerinin bulunması veya bu eksiklikleri nedeniyle tutulması durumunda; geminin kaptanı, başmühendis/başmakiniisti veya ilgili diğer personeli hakkında ihlal veya kusurun ağırlık derecesine göre bu maddenin ilgili hükümleri uygulanır.

(9) Gemiadamları Disiplin Komisyonunun çalışması, işleyişi, şikâyet ve bildirimlere ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim Kurumlarına İlişkin İdari Tedbirler

Gemiadamları eğitimi veren gerçek veya tüzel kişilere ilişkin idari yaptırımlar

MADDE 66 – (1) Gemiadamları hakkında eğitim ve sınav ile ilgili gerekleri yerine getirmeyen gerçek veya tüzel kişiler hakkında aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) İdare tarafından yetkilendirilmediği halde gemiadamı eğitimi veren, vermeyi taahhüt eden, yazılı veya görsel basın yoluyla duyuru yapan veya amatör denizci belgesi dâhil herhangi bir gemiadamı belgesi düzenleyen veya düzenleneceğini vaat eden gerçek ve tüzel kişiler hakkında adli makamlara suç duyurusunda bulunulur.

b) İdare tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, aşağıda belirtilen durumlarda yetkilendirilmiş eğitim kurumlarının GAEBS Modülünde tanımlı yetkileri askıya alınır veya iptal edilir. Askıya alma ve iptal işlemi tüm eğitimler için yapılır. Eğitim kurumunun yetkisinin askıya alındığı veya iptal edildiği tarihte, aynı eğitim kurumunda eğitime devam etmekte olanlar, eğitimlerini tamamlamaları halinde İdare tarafından belgelendirilir. Yetkisi askıya

alınmış veya iptal edilmiş bir eğitim kurum ve kuruluşunda daha önce eğitim almış ancak belgelendirilmesi yapılmamış kişiler İdare tarafından belgelendirilebilir. Askıya alınan eğitimler için GAEBS Modülünde kurs ilanı açılmaz.

1) Sözleşmenin 1/8 Kuralı ile Kod Bölümünün A-1/8 Kısmı uyarınca oluşturulan kalite standartları sisteminin işlevselliğini yitirdiğine dair nesnel kanıtlara istinaden yetkilendirilmiş eğitim kurumlarının yetkileri altı ay süre ile askıya alınır.

2) Yönergede belirtilen süreler içerisinde periyodik izleme ve değerlendirme faaliyetleri için başvuramamış yetkilendirilmiş eğitim kurumlarının veya başvuruyu yapmasına rağmen, tespit edilen eksiklikler nedeniyle izleme ve değerlendirme faaliyetleri üç ay içerisinde tamamlanamamış yetkilendirilmiş eğitim kurumlarının yetkileri izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonuçlanana kadar askıya alınır; ancak askıya alma süresi, yetkilerin askıya alınma tarihinden itibaren toplamda bir yılı geçemez.

3) İdare tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarının, GAEBS Modülü üzerinden yapılan yoklamalarda sınıfta mevcut olmayan kişileri kasıtlı olarak mevcutmuş gibi gösterdiği, yetkisiz personel ile eğitim verdiği veya eğitimle ve sınavla ilgili İdareyi yanıltmaya yönelik her türlü usulsüzlük ve sahtecilik yaptığının tespiti halinde yetkileri iptal edilir.

4) İdare tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından tesis ve ekipman gereklilikleri olmadan eğitim faaliyetinde bulunan ve/veya eğitimlerde uygunsuz araç gereç kullandığı tespit edilenlerin yetkileri üç ay süre ile askıya alınır.

5) İdare tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından eğitim kayıtlarını kurallara uygun tutmayan, gerekli koşullar sağlanmadan öğrenciyi kaydeden ve/veya onaylı eğitim programına uymayanların yetkileri üç ay süre ile askıya alınır.

6) Yetkilendirilmiş eğitim kurumlarına veya yetkilendirme için talepte bulunan eğitim kurumlarına yapılan denetleme esnasında, denetçilerin görevlerini yapmasına engel olunması, talep edilen bilgi ve belgelerin geçerli bir nedeni bulunmaksızın zamanında ve tam olarak denetçilere sunulmaması, gerçeğe aykırı belge tanzim edilmesi halinde yetkilendirilmiş eğitim kurumunun yetkisinin tümü iptal edilir, ilk defa yetkilendirme için talepte bulunan eğitim kurumu için ise yetkilendirme yapılmaz.

c) Yetkilendirilmiş eğitim kurumlarının GAEBS Modülü üzerinde tanımlı yetkileri on iki ay boyunca hiçbir eğitim düzenlemediğinin tespit edilmesi durumunda iptal edilir. Bu durumda eğitime devam etmekte olanlar eğitimlerini tamamlamaları halinde İdare tarafından belgelendirilir. Yetkisi iptal edilmiş bir eğitim kurumunda daha önce eğitim almış ancak belgelendirilmesi yapılmamış kişiler İdare tarafından belgelendirilebilir.

ç) İdare tarafından belgelendirilmiş denizci eğitimcilerden yetkileri dışında eğitim verdiği tespit edilen ve/veya eğitim kurum ve kuruluşlarında eğitime katılmadığı halde eğitici gibi görünen eğitimcilerin İdare tarafından verilmiş olan denizci eğitimci belgesi iptal edilir. Bu kişilere bir daha denizci eğitimci belgesi verilmez.

d) Bu maddede belirtilen nedenlerle yetkileri askıya alınan eğitim kurumlarına, askıya alma süresi bitiminde gerekli düzeltici faaliyetleri tamamlamadıkları durumlarda, bu faaliyetleri tamamlaması için üçer aylık sürelerle ek süre verilir; ancak bu süre yetkilerin askıya alınma tarihinden itibaren toplamda bir yılı geçemez. Bu süre sonunda da gerekli düzeltici faaliyetleri tamamlamayan eğitim kurumlarının yetkileri iptal edilir.

Tekerrüre ilişkin hükümler

MADDE 67 – (1) Gemi işleteni, donatanı, eğitim kurum ve kuruluşları, eğitimciler ve ilgililer hakkında yetkilerinin askıya alınması kararı verildiği durumlarda, bu karar tarihinden itibaren otuz altı ay içerisinde bu ihlallerin her birinin tekrarında askıya alınma süresi iki kat artırılmış olarak uygulanır. İlk ihlale ilişkin idari tedbir karar tarihinden itibaren otuz altı ay içerisinde hakkında üçüncü kez idari tedbir kararı alınanların İdare tarafından verilen bütün yetkileri iptal edilir.

Gemiadamları eğitimi veren gerçek veya tüzel kişilere ilişkin idari tedbirler

MADDE 68 – (1) 66 ncı ve 67 nci maddelere göre yetkisi iptal edilen eğitim kurumunun yöneticileri, kurucuları ve ortakları ile bunların ikinci dereceye kadar (ikinci derece dâhil) kan hısımları ve hısımlığı sağlayan evlilik sona ermiş olsa bile ikinci dereceye kadar (ikinci derece dâhil) sıhrî (kayın) hısımları iki yıl boyunca denizcilikle ilgili herhangi bir eğitim kurumu açamaz, mevcut eğitim kurumlarında görev alamaz.

ALTINCI KISIM

Kılavuz Kaptan Yeterlikleri ve İdari Tedbirler

BİRİNCİ BÖLÜM

Kılavuz Kaptan Yeterlikleri

Başvuru usulleri, sınavlar ve staj

MADDE 69 – (1) İlk defa kılavuz kaptan yeterlik belgesi başvurusunda bulunmak isteyen kılavuz kaptan adayları aşağıda belirtilen şartları sağlamak koşuluyla ilgili liman başkanlığına başvururlar;

- Türk vatandaşı olmak,
- Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

c) 5237 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak,

ç) 5237 sayılı Kanununun 188 inci, 190 ıncı ve 191 inci maddelerindeki suçlardan dolayı hakkında verilmiş bir mahkûmiyet veya güvenlik tedbiri kararı bulunmamak,

d) Askerlikle ilgisi bulunmamak,

e) Üniversitelerin denizcilikle ilgili bölümlerinde lisans düzeyinde eğitim görmüş olmak,

f) Uzakyol kaptanı yeterlik belgesine sahip olmak ve anılan belge ile en az on iki ay Donatım Yönergesinde uzakyol kaptan yeterliği ile donatılması gereken gemilerde gemi kaptanlığı yaptığını deniz hizmet belgesi ile belgelemek,

g) Sağlık durumunun deniz hizmetine elverişli olduğunu, bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre belgelemek,

ğ) Düzgün, akıcı ve anlaşılabilir konuştuğunu hastaneden alınmış belge ile ispatlamak,

h) 70 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kılavuz kaptan sınavına girmeden önce YDS'nin İngilizce bölümünden en az 70 puan veya ÖSYM tarafından bunun eşdeğeri kabul edilen ulusal/uluslararası yabancı dil sınav türlerinden 70 puana denk puan almak.

(2) Denizcilikle ilgili lisans mezunlarından, uzakyol kaptanı yeterliğine sahip olup, bu yeterlik ile Türk Boğazlar bölgesinde gemi trafik hizmetleri operatörü olarak en az altmış ay çalışanlar veya yine aynı yeterlik ile kılavuzluk hizmetlerine esas römorkörlerde en az otuz altı ay çalışanlar birinci fıkranın (f) bendinde belirtilen deniz hizmetini karşılamış sayılır. Gemi trafik hizmetleri operatörü olarak gereken altmış ay süre içerisinde kılavuzluk hizmetlerine esas römorkörlerde yapılan hizmetler, yine aynı fıkrada istenilen deniz hizmetinden sayılır.

İlan, sınav, başvuru ve staja ilişkin hususlar

MADDE 70 – (1) İdare tarafından mevcut kılavuz teşkilatlarının talebi ve/veya İdarenin değerlendirmesi üzerine her yılın Ocak ayı içerisinde ilgili yıl için ihtiyaç duyulan kılavuz kaptan sayısı ilan edilir. İhtiyaç duyulan kılavuz kaptan sayısı belirlenirken, kılavuzluk teşkilatı ve liman işletmesinden görüş sorulur. İdare, acil ve beklenmeyen durumlarda oluşabilecek kılavuz kaptan ihtiyacını karşılamak için, bu maddede belirtilen usul ve esaslara uygun olarak aynı yıl içerisinde ilave ilan ve sınav yapabilir.

(2) Kılavuz kaptan olmak isteyen kişiler tarafından liman başkanlıklarına yapılan başvurular, İdareye bildirilir. İdare kılavuz kaptan adayları için yazılı veya çevrimiçi olarak kılavuz kaptan sınavını Mart ayında yapar. Sınav, yüz tam puan üzerinden değerlendirilir. Sınavda en yüksek puandan aşağıya doğru sıralama yöntemiyle istihdam edilecek kılavuz kaptan sayısının iki katı kadar aday, en az 70 (yetmiş) puan almak şartıyla sözlü sınava katılmaya hak kazanır. Son adayla aynı puana sahip olan adayların tamamı sözlü sınava çağrılır. Sözlü sınavda yetmiş ve üzeri puan alanlar başarılı sayılır.

(3) Başarı sıralamasında, yazılı ve sözlü sınavın aritmetik ortalaması esas alınır. Başarılı olan adaylar, İdarenin belirleyeceği hizmet sahalarında İdare tarafından kılavuz kaptan stajına başlatılır. Kılavuzluk teşkilatları İdarenin bildirdiği kılavuz kaptan adaylarını en geç otuz gün içinde staja başlatmak zorundadır. Staja başladığı tarih ile staj sonrası adaya ilişkin görüşler, kılavuzluk teşkilatı tarafından ilgili liman başkanlığına bildirilir.

(4) İlk defa kılavuz kaptan yeterliği alacak adaylar otuz gemiden az olmamak üzere en az üç ay stajını İdarenin belirlediği kılavuzluk teşkilatında, gece ve gündüz dengeli olacak şekilde, farklı büyüklük ve cinsteki gemilerde yapmak zorundadır.

(5) Tüm stajyer kılavuz kaptanlar, görev başı eğitimleri sırasında, görev başı eğitimini yaptıkları kılavuzluk hizmet bölgesinde yetkili römorkörcülük teşkilatına ait römorkörlerde beş gün fiili eğitim alırlar. 69 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde, daha önceden bir kılavuzluk hizmet bölgesinde römorkör kaptanlığı yapanlar bu eğitimden muafır.

(6) Stajını tamamlayarak, yapılan uygulama sınavında başarılı olan ve ilgili liman başkanlığına başvuran adayların genel kılavuz kaptan yeterlik belgesi İdare tarafından verilir.

(7) Kılavuz kaptan yeterlik belgesini haiz kişiler, stajını tamamladığı hizmet sahası dışında başka bir hizmet sahasında görev yapacaklar ise, bu kılavuzluk hizmet sahası için stajına ilave olarak otuz gemiden az olmamak üzere en az üç ay süre ile görev başı eğitimini tamamlamak zorundadır. Bu görev başı eğitiminin, o bölge için yetkilendirilmiş kılavuz kaptanın gözetiminde yapılması zorunludur. Ancak, daha önce herhangi bir kılavuz kaptan yeterliğine sahip kişiler, bu maddede belirtilen esaslar doğrultusunda on beş gemiyi bir ay içinde kılavuzladıklarında görev başı eğitimini tamamlar.

(8) Görev başı eğitimleri sırasında; görev yapacakları kılavuzluk hizmet bölgesi kısmen veya bütünüyle gemi trafik hizmetlerinin (GTH) kapsamı içinde ise, GTH'nin yapısı ve işlevi ile ilgili olarak 5 gün süre ile toplam 30 saat fiili eğitim almaları zorunludur. 69 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde, daha önceden gemi trafik hizmetleri operatörlüğü yapanlar bu eğitimden muafır.

(9) Görev başı eğitimini tamamlayan kılavuz kaptanlara, liman başkanlığının teklifi ile İdare tarafından ilgili hizmet sahası için liman kılavuz kaptan belgesi verilir.

(10) Aday stajını tamamladığı hizmet sahasında görev başı eğitimi yapmadan o bölge için kılavuz kaptan olarak hizmet verebilir.

(11) Bir bölgede; yetkilendirilmiş kılavuz kaptan yok ise veya bulunamaz ise, o bölgede görev başı eğitimini yapacak kılavuz kaptanın daha önce başka bir bölgede kılavuz kaptan olarak çalışmış olması zorunludur. Bu durumda adaylar görev başı eğitimi ile birlikte kılavuzluk hizmeti verir. Adaylığını tamamlamış bir kılavuz kaptan yeni bir bölge için yetkilendirilmiş bir kılavuz kaptan nezaretinde görev başı eğitimi yapar.

(12) Kılavuz kaptanlara ilişkin sicil kayıtları İdare tarafından tutulur.

(13) İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında görev başı eğitimleri farklı büyüklük ve cinsteki kırk beş gemiden az olmamak üzere en az üç ay sürede tamamlanmak zorundadır.

(14) İdare tarafından, seyir, can, mal ve çevre emniyeti açısından gerekli görülen kılavuzluk hizmet sahalarında görev başı eğitimi süresi ve gemi sayısı artırılabilir.

(15) Ham petrol ve ürünleri, kimyasal ürünler, sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) gibi tehlikeli madde elleçleyen limanlar ve terminallerdeki kılavuzluk bölgelerinde bu süreler ve sayılar yüzde otuzdan az olmamak kaydıyla artırılarak uygulanır.

(16) Staj ve görev başı eğitimi süresince, stajyer kılavuz kaptanların çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan hakları, yetkili kılavuzluk teşkilatının sorumluluğundadır.

(17) Kılavuz kaptanların başvuru, eğitim ve sınav konuları ve sınavın yapılması ile sınav sonucu değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar, Yönerge ile belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Yeterlik Yenilemeleri ve İdari Tedbirler

Kılavuz kaptan yeterliklerinin geçerliliği, yeterliğin askıya alınması ve iptali

MADDE 71 – (1) Bir kılavuzluk teşkilatında görevli kılavuz kaptanların, İdare tarafından tarihi ve katılım koşulları her yılın Ocak ayında ilan edilen ve en az iki yılda bir defa düzenlenecek olan yenileme eğitimine katılmaları zorunludur.

(2) İdarece kabul edilen ve resmi belgeye dayanan mücbir sebepler dışında herhangi bir sebeple İdare tarafından düzenlenen yenileme eğitimlerine katılmayan kılavuz kaptanların kılavuz kaptan belgeleri askıya alınır. Kılavuz kaptan belgesini yeniden alabilmeleri için yenileme eğitimine katılmaları zorunludur.

(3) Kılavuz kaptan olarak çalışıyor olması kaydıyla, kılavuz kaptanların, uzakyol kaptan yeterlik belgesi ve ilgili gemiadamı uzmanlık belgeleri süresi bitiminde herhangi bir işleme gerek kalmaksızın yenilenir.

(4) Kılavuz kaptanlar iki yılda bir uzakyol kaptan yeterliği için öngörülen sağlık raporlarını almak zorundadır.

(5) Herhangi bir kılavuz kaptan yeterliğine sahip olanların belgeleri, aşağıdaki durumlarda İdare tarafından geri alınarak bu durum kütüğe işlenir:

a) Altmış beş yaşını doldurmak,

b) Beş yıl aralıksız kılavuz kaptanlık yapmamak,

c) Kılavuz kaptan olabilmek için gerekli olan sağlık ve adli sicil koşullarını kaybetmek.

(6) İdare, yetkili kılavuzluk teşkilatı, kılavuz kaptanları temsil eden ilgili dernek ve meslek odasının birlikte yapacağı teknik ve idari tahkikat sonucu;

a) İdarenin izni dışında birden fazla yerde görev yaptığı tespit edilen,

b) Meslek ilke ve gerekleri ile mesleki etik sorumluluklarına aykırı hareket eden,

c) Kılavuz kaptanlar ile ilgili meri mevzuatlarda belirtilen hususlara aykırı olarak hareket eden,

ç) Kılavuzluk hizmeti verdiği gemide gözlemleyebildikleri ve geminin seyir, can, mal ve çevre emniyeti ile ilgili risk oluşturan hususları, seyir cihazları ile ilgili arızaları, deniz kazalarını ve denizde meydana gelebilecek kirlilikle ilgili uygunsuzlukları tespit ettiği anda sözlü ve yirmi dört saat içerisinde yazılı olarak ilgili liman başkanlığına bildirmeyen,

kılavuz kaptanların durumu; İdare tarafından değerlendirilerek uygun görülmesi halinde, Gemiadamları Disiplin Komisyonunda incelenir. Komisyonun kararı ve İdarenin onayına göre, ihtar, kınama, yenileme eğitimi alma, yeterlik belgesinin askıya alınması veya iptali idari tedbirlerinden birisi ve 14/4/1925 sayılı ve 618 sayılı Limanlar Kanununa göre cezai işlem uygulanır ve ilgili kılavuz kaptanın siciline işlenir.

Kılavuzluk hizmeti vermeyi reddetme hakkı

MADDE 72 – (1) Kılavuz kaptanlar, kılavuzladıkları geminin kılavuzluk hizmet bölgesinde seyre devam etmesinin, limana demirleme, yanaşma veya kalkmasının seyir emniyeti ve/veya çevre emniyeti açısından tehdit oluşturabileceğini gözlemlemeleri durumunda kılavuzluk hizmetini vermeyi reddedebilir. Ayrıca, gemiye çıkış ve inişte kullanacakları kılavuz çarpmı, aydınlatma ve benzer araçların kurallara uygun ve emniyetli olmaması durumunda da hizmeti vermeyi reddetme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda kılavuz kaptan, hizmeti vermeyi reddetme gerekçesi ile birlikte söz konusu olayı, varsa bölgedeki gemi trafik hizmetleri merkezlerine, ayrıca, gerekli işlemin yapılması için en kısa zamanda kılavuzluk teşkilatı vasıtasıyla ilgili liman başkanlığına yazılı olarak bildirir.

YEDİNCİ KISIM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 73 – (1) 31/7/2002 tarihli ve 24832 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gemiadamları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 28/11/2006 tarihli ve 26360 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kılavuz Kaptanların Yeterlikleri, Eğitimleri, Belgelendirilmeleri ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Alt düzenleyici işlemler

MADDE 74 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelikte belirtilen hükümler çerçevesinde alt düzenlemeler yapabilir.

Uzakyol kaptanlığı ve uzakyol başmakinistliğine geçiş

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte kaptan ve başmakinist yeterliğine sahip olan gemiadamları, 2002 tarihli Yönetmelikte belirtilen geçiş hükümlerini üç yıl içerisinde sağlamaları durumunda, uzakyol kaptanlığı ve uzakyol başmakinistliği yeterliğine geçebilirler.

Kılavuz kaptanların staj ve İngilizce yeterlikleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte, Kılavuz Kaptanların Yeterlikleri, Eğitimleri, Belgelendirilmeleri ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmelik gereğince görev başı eğitime başlamış kılavuz kaptan adaylarının görev başı eğitim ve sınavları aynı Yönetmeliğe göre yapılır. Bu kişilere, görev başı eğitim ve sınavı başarıyla bitirmeleri durumunda, görev başı eğitimi tamamladığı kılavuzluk hizmet bölgesi için, bu Yönetmelikte belirtilen liman kılavuz kaptan belgesi verilir.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, Kılavuz Kaptanların Yeterlikleri, Eğitimleri, Belgelendirilmeleri ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmelik kapsamında alınmış kıdemli kılavuz kaptan veya kılavuz kaptan yeterliklerine sahip olanlar ile birinci fıkra kapsamında liman kılavuz kaptan belgesi alanların, 69 uncu maddenin birinci fıkrasının (h) bendinde belirtilen İngilizce yeterlik şartlarını, bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içerisinde sağlaması şarttır. İki yıl içerisinde bu şartı sağlayamayanların yeterlik belgeleri, gerekli İngilizce şartını sağlayana kadar İdare tarafından askıya alınır.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte kıdemli kılavuz kaptan veya kılavuz kaptan yeterlik belgesine sahip bulunanlar, yeterlik belgelerinde belirtilen kılavuzluk hizmet bölgesi için, bu Yönetmelikte belirtilen liman kılavuz kaptan yeterlik belgesi yetkileri kapsamında çalışabilirler.

Belgelerin geçerliği ve intibak işlemleri

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 2002 tarihli Yönetmelik kapsamında verilen gemiadamı yeterlik belgeleri ve gemiadamı uzmanlık belgeleri geçerlidir.

(2) 1997 tarihli Yönetmelik hükümlerine göre yeterlik intibak işlemleri yaptırmayan hak sahiplerinin, bu Yönetmeliğe göre intibak işlemleri yapılırken, 1997 tarihli Yönetmeliğe göre intibak edebileceği yeterlik esas alınır.

Gemiadamları Komisyonu

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen Gemiadamları Komisyonu faaliyete geçene kadar, söz konusu Komisyonun bu Yönetmelikte belirtilen görevleri, İdare tarafından yürütülür.

1997 tarihli Yönetmelik ile kazanılmış haklar

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) En az GMDSS Tahditli Telsiz Operatörü (ROC) yeterlik belgesini haiz olmak şartıyla 1997 tarihli Yönetmelik şartlarına uygun olarak;

- Liman kaptanı yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız sınırlı vardiya zabiti yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- Kıyı kaptanı yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız sınırlı kaptan yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- Yakınyol vardiya zabiti, yakınyol birinci zabiti ve sınırlı vardiya zabiti yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız vardiya zabiti yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- Yakınyol kaptan klas III, yakınyol kaptan klas IV, sınırlı birinci zabıt ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığından ayrılan ve yakınyol birinci zabıt yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız birinci zabıt yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- Yakınyol kaptan klas-I, yakınyol kaptan klas-II, sınırlı kaptan ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığından ayrılan ve yakınyol kaptan klas-III yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız kaptan yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- Uzakyol vardiya zabiti yeterliğine sahip bulunanların belgeleri, sınavsız olarak yeniden düzenlenir.
- Uzakyol kaptanı yeterliğine sahip bulunanların belgeleri, sınavsız olarak yeniden düzenlenir.

(2) 1997 tarihli Yönetmelik şartlarına uygun olarak;

- Deniz motorcusu yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız Sınırlı Makine Zabiti yeterliği almaya hak kazanırlar.
- Deniz makinistliği yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız Sınırlı Başmakinist yeterliğini almaya hak kazanırlar.
- Yakınyol makine zabiti, yakınyol ikinci makinisti ve sınırlı makine zabiti yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız Makine Zabiti yeterliği almaya hak kazanırlar.
- Yakınyol başmakinist klas-III, yakınyol başmakinist klas-IV, sınırlı ikinci makinist ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığından ayrılan ve yakınyol ikinci makinist yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız İkinci Makinist yeterliğini almaya hak kazanırlar.

d) Yakınyol başmakiniist klas-I, yakınyol başmakiniist klas-II, sınırlı başmakiniist ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığından ayrılan ve yakınyol başmakiniist klas-III yeterliğine sahip bulunanlar, sınavsız başmakiniist yeterliğini almaya hak kazanırlar.

e) Uzakyol vardiya mühendisi/makinisti yeterliğine sahip bulunanların belgeleri, bu Yönetmeliğe göre sınavsız yeniden düzenlenir.

f) Uzakyol ikinci mühendisi/makinisti yeterliğine sahip bulunanların belgeleri, bu Yönetmeliğe göre sınavsız yeniden düzenlenir.

g) Uzakyol başmühendisi/başmakiniisti yeterliğine sahip bulunanların belgeleri, bu Yönetmeliğe göre sınavsız yeniden düzenlenir.

Eğitim-öğrenim görmekte olan öğrenciler ve mezunlar

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) 2002 tarihli Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinde eğitim görmekte olanlar ile mezun olan fakat yeterlik belgesi almayan hak sahiplerinin ilk yeterlik alırken, İngilizce yeterlik şartı, sınav şartı, sınav konuları ve geçme başarı notu baremi hariç, 1997 tarihli Yönetmelik ile kazandığı hakları saklıdır. Bu hak sahipleri, 1997 tarihli Yönetmelikte sınavına girmeye hak kazandıkları yeterlik belgesinin bu Yönetmelik hükümlerine göre intibakı olan yeterlik belgesi sınavına girer. Söz konusu sınavlar, Yönergeye göre yapılır.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte eğitim görmekte olanlar ile mezun olan fakat yeterlik belgesi almayan hak sahiplerinin ilk yeterlik alırken, İngilizce yeterlik şartı, sınav konuları ve geçme başarı notu baremi hariç, 2002 tarihli Yönetmelik ile kazandığı hakları saklıdır.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerine göre eğitim-öğretime başlayan öğrencilerin; tabi oldukları eğitim, belgelendirme ve kazanılmış haklara ilişkin Yönetmelik hükümlerinde yapılacak değişiklik hallerinde, eğitim-öğretime başladıkları tarihteki hükümler itibarıyla kazanılmış hakları saklıdır.

(4) Bakanlıkça işletim düzeyinde eğitim vermek için yetkilendirilmiş Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaöğretim kurumlarında 7/9/2016 tarihinde eğitim görmekte olan öğrencilerin kazanılmış hakları saklıdır.

Kazanılmış yeterlikler

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

- a) Miço yeterliğine sahip olanlara İdare tarafından gemici yeterliği,
- b) Silici yeterliğine sahip olanlara İdare tarafından yağcı yeterliği, verilir.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte elektrikçi, elektronikçi, elektrik zabiti ve elektronik zabiti yeterliğine sahip olanlar, mevcut yeterlikleri ile çalışmaya devam edebilirler.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

- a) Yat Kaptanı (499 GT) yeterliğine sahip olanlar mevcut belgeleriyle çalışmaya devam edebilirler.

b) Yat Kaptanı (2999 GT) ve Yat Kaptanı (3000 GT ve üstü) yeterlik belgesine sahip gemiadamlarının yeterlik belgeleri İdare tarafından Yat Kaptanı (Sınırsız) yeterlik belgesi ile değiştirilir.

Yürürlük

MADDE 75 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 76 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı yürütür.